

WESP Jeugdzorg
Componistenlaan 79-81
2215 SP VOORHOUT
T 0252-372053
F 0252-371152
E jeugdzorg@wespweb.nl
W www.wespweb.nl

Juni 2005

Eigen Kracht conferenties

Jaarcijfers 2004

Colofon

- Titel: Eigen-kracht conferenties. Jaarcijfers 2004.
- Auteur: Fiet van Beek, onderzoeksbureau WESP
(www.wespweb.nl)
- Opdrachtgever: Eigen Kracht *Centrale*
(www.eigen-kracht.nl)
- Met dank aan: Machteld Guijt, Rob van Pagée, de regiomanagers van Eigen Kracht en de Eigen-kracht coördinatoren die in 2004 een Eigen-kracht conferentie hebben afgerond.

©2005 WESP BV

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van WESP BV.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de krachtens art. 17 lid 2 Auteurswet 1912 verschuldigde vergoeding vooraf met WESP BV overeen te komen en te voldoen. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze rapportage in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot WESP BV te wenden.

No part of this report may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from WESP BV.

Inhoudsopgave

1. Opzet van het onderzoek	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Doel	7
1.3 Onderzoeksvragen	7
1.4 Methode van onderzoek	9
1.5 Verloop van het onderzoek	10
1.6 Terminologie	11
2. Aanmelding bij Eigen Kracht	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Aantal aanmeldingen	13
2.3 Wachtlijst	14
2.4 Aanmelders	14
2.5 Duur hulpverlening	15
2.6 Achtergrondproblematiek	15
2.6.1 Problemen	15
2.6.2 Zorgen en vragen	16
2.7 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen	18
2.7.1 Aantal	18
2.7.2 Leeftijd	18
2.7.3 Geslacht	18
2.7.4 Etniciteit	19
2.7.5 Verblijfplaats	19
2.8 Samenwerking tussen aanmelder en Eigen Kracht coördinator	19
3. De Eigen-kracht conferentie	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Aantal	21
3.3 Reden	21
3.4 Aantal contacten	22
3.5 Aanmelders	23
3.6 Duur hulpverlening	23
3.7 Achtergrondproblematiek	24
3.7.1 Problemen	24
3.7.2 Zorgen en vragen	25
3.8 Achtergrondkenmerken kinderen	25
3.8.1 Aantal	25
3.8.2 Leeftijd	26
3.8.3 Geslacht	26
3.8.4 Etniciteit	26
3.8.5 Verblijfplaats	26
4. De Eigen-kracht conferentie	27
4.1 Inleiding	27
4.2 Aantal Eigen-kracht conferenties	27
4.3 Duur en voorbereiding	28
4.4 Aanmelders	28
4.5 Duur hulpverlening	29

4.6 Waardering Eigen-kracht region-manager	29
4.6.1 Problemen	29
4.6.2 Zorgen en vragen	30
4.7 Overige opmerkingen en suggesties	31
4.7.1 Aantal	31
4.7.2 Leeftijd	31
4.7.3 Geslacht	31
4.7.4 Etniciteit	31
4.7.5 Verblijfplaats	32
4.8 Locatie van de Eigen-kracht conferentie	32
4.9 Tijdstip	32
4.10 Duur	33
4.11 Aantal deelnemers	34
4.12 Afwezigen	35
4.12.1 Aantal	35
4.12.2 Reden afwezigheid	35
4.12.3 Niet welkom	35
4.13 Taal	36
4.14 Resultaat	36
4.15 Evaluatie	36
5. Tevredenheid aanmelders	39
5.1 Inleiding	39
5.2 Informatie	39
5.3 Waardering Eigen-kracht conferentie	40
5.4 Waardering plan	41
5.5 Waardering Eigen-kracht coördinator	42
5.6 Waardering Eigen-kracht regio-manager	43
5.7 Overige opmerkingen en suggesties	44
6. Tevredenheid deelnemers uit familie en sociaal netwerk	47
6.1 Inleiding	47
6.2 Informatie	48
6.2.1 Informatie door de Eigen-kracht coördinator	48
6.2.2 Informatie door de aanmelder	49
6.3 Meewerken aan een oplossing	51
6.3.1 Vragen	51
6.3.2 Zeggen	52
6.3.3 Meewerken aan de oplossing	52
6.4 Waardering Eigen-kracht conferentie	53
6.5 Waardering plan	54
6.6 Waardering coördinator	56
6.7 Overige opmerkingen en suggesties	57
7. Samenvatting en conclusies	61
7.1 Inleiding	61
7.2 Aanmeldgedrag	62
7.3 Resultaat en verloop Eigen-kracht conferentie	62
7.4 Vergelijking zaken wel en niet Eigen-kracht conferentie	63
7.5 Tevredenheid aanmelders	64
7.6 Tevredenheid deelnemers uit familie en netwerk	64

Bijlagen:

Bijlage 1: Formulier registratie Eigen Kracht	69
Bijlage 2: Formulier aanmelding	81
Bijlage 3: Tevredenheid aanmelder Eigen-kracht conferentie	83
Bijlage 4 Tevredenheid deelnemers (volwassenen) Eigen-kracht conferentie	86
Bijlage 5: Tevredenheid deelnemers (kinderen) Eigen-Kracht conferentie	90

Literatuurlijst	93
------------------------	-----------

1 Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

Eigen Kracht is een besluitvormingsmodel waarin families zelf beslissen over wat zij nodig hebben aan hulp en steun om problemen van kinderen in hun familie te kunnen oplossen. In dit proces wordt meestal nauw samengewerkt met een aanmeldende instelling, echter het is niet de professional maar de familie die een plan bedenkt. Bij de uitvoering van dit plan worden zowel hulpbronnen van binnen als buiten de familie benut (van Beek, 2003a).

Eigen Kracht is de Nederlandse naam voor ‘family group conferencing’^a. Het model is relatief nieuw voor Nederland, maar uitgetoetst en met succes ingevoerd in landen als Nieuw Zeeland, Australië, VS, Groot Brittannië en Zweden (zie ondermeer Budford, Merkel-Holguin, Nixon, 2003). Inpassing van het model in Nederland vergt een cultuuromslag in de jeugdzorg (projectvoorstel Eigen-kracht conferentie, 2000; van Pagée, 2001).

In Nederland werden de eerste Eigen-kracht conferenties in 2001 gehouden. Vanaf het begin is de invoering gevolgd met onderzoek en zijn gegevens verzameld die van belang zijn voor de implementatie van het Eigen-kracht model. Eerder werden de resultaten van 2001, 2002 en 2003 gepubliceerd (van Beek, 2003a, 2003b, 2004b; van Beek en Gramberg, 2003). Dit verslag bevat de jaarcijfers 2004.

1.2 Doel

Het doel van het onderzoek is tweeledig. Het gaat enerzijds om het achterhalen van feitelijke gegevens in 2004 rond aanmeldgedrag, aantallen Eigen-kracht conferenties en gang van zaken tijdens de conferenties. Dit teneinde een gedegen onderbouwing te kunnen geven van relevante achtergrondvariabelen ten behoeve van mogelijke onderzoeks- en implementatievragen die men nu en in de toekomst zou kunnen hebben ten aanzien van het functioneren van Eigen-kracht conferenties.

Daarnaast gaat het om het verkrijgen van inzicht in de mate van tevredenheid van deelnemers aan Eigen-kracht conferenties in 2004 over de Eigen-kracht conferentie. Oftewel: hoe waarderen aanmelders en leden van familie en sociaal netwerk het deelnemen aan een Eigen-kracht conferentie.

1.3 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen met betrekking tot het aanmeldgedrag^b zijn:

- welke personen of organisaties melden bij Eigen Kracht aan?
- wat is de reden van de aanmelding? Over welke vraag dient een plan gemaakt te worden?

^a Niet te verwarren met ‘familienetwerkberaad’ zoals beschreven door Portengen, 2002

^b Aangezien er ook niet-professionals zaken bij Eigen Kracht aanmeldden, koos de Eigen-kracht *Centrale* er in de loop van 2004 voor om niet langer het woord ‘verwijzer’ te gebruiken. In plaats daarvan spreekt men van ‘aanmelder’. In de terminologie van dit rapport is die keuze zoveel mogelijk gevolgd.

- wat is de achterliggende problematiek van de aangemelde gezinnen? Hoe lang is er hulpverlening in deze gezinnen?
- Om hoeveel kinderen gaat het? Van welke leeftijd, geslacht, etniciteit? Waar verblijven deze kinderen?

De onderzoeksvragen met betrekking tot het resultaat van de inzet van Eigen Kracht zijn:

- hoeveel tijd zit er tussen het moment van verwijzing en het daadwerkelijk starten van de voorbereiding van de Eigen-kracht conferentie? Is er sprake van een wachtlijst? Zo ja, hoe lang is de wachttijd?
- hoe vaak leidt een aanmelding bij Eigen Kracht tot een familiebijeenkomst (Eigen-kracht conferentie)? Hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het houden van de Eigen-kracht conferentie?
- als een aanmelding niet tot een Eigen-kracht conferentie leidt, wat is daarvan dan de reden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die wel tot een Eigen-kracht conferentie leiden?
- welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die niet tot een Eigen-kracht conferentie leiden?
- in hoeverre zijn er verschillen en overeenkomsten (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) in de zaken die wel tot een Eigen-kracht conferentie leiden en zaken bij wie dit niet het geval is;
- hoe vaak slagen families erin binnen een Eigen-kracht conferentie een plan te maken?
- hoe vaak worden deze plannen als veilig geaccepteerd door de aanmelder?
- in hoeverre bevatten de plannen een evaluatiemoment?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de Eigen-kracht conferentie zijn:

- hoeveel mensen nemen deel aan een Eigen-kracht conferentie? Wat is hun positie ten opzichte van het kind? Welke professionals?
- hoe vaak komen mensen niet op de Eigen-kracht conferentie, terwijl zij daarvoor wel zijn uitgenodigd? Hoe vaak worden potentiële deelnemers uitgesloten door de Eigen-kracht coördinator?
- waar en wanneer worden Eigen-kracht conferenties gehouden? In welke taal?
- hoe lang duren Eigen-kracht conferenties?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de aanmelder zijn:

- aan welke informatie over de Eigen-kracht conferentie hebben aanmelders behoefte?
- in hoeverre zijn de aanmelders voldoende geïnformeerd?
- hoe waardeert de aanmelder de Eigen-kracht conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder het plan dat in de Eigen-kracht conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waardeert de aanmelder de samenwerking met Eigen Kracht? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van leden van familie en sociaal netwerk zijn:

- aan welke informatie over de Eigen-kracht conferentie hebben zij behoefte?
- in hoeverre zijn zij voldoende geïnformeerd? Door wie?
- in hoeverre hebben zij inbreng kunnen hebben tijdens de Eigen-kracht conferentie?

- hoe waarden zij de Eigen-kracht conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarden zij het plan dat in de Eigen-kracht conferentie wordt gemaakt? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- hoe waarden zij de contacten met de Eigen-kracht coördinator? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

1.4 Methode van onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens

Het onderzoek naar de feitelijke gegevens heeft plaatsgevonden door analyse van schriftelijke bronnen. Er is een vragenlijst voor Eigen-kracht coördinatoren ontwikkeld (zie bijlage 1). In deze vragenlijst staan vragen over de aanmelding, de Eigen-kracht conferentie en het verloop van de zaak indien het niet tot een Eigen-kracht conferentie is gekomen. Elke Eigen-kracht coördinator die met een zaak gestart is, is gevraagd na afronding hiervan het registratieformulier in te vullen.

In het registratieformulier staan zowel open als gesloten vragen. Om deze gegevens te kunnen verwerken is een analysekader ontwikkeld. Teneinde de voornamelijk rechte tellingen te kunnen maken zijn de gegevens ingevoerd in Quatro Pro. De antwoorden op de open vragen zijn deels gecategoriseerd en geteld, deels woordelijk uitgetypt en geanalyseerd.

Vanwege de waarborging van de privacy van de familieleden, is de Eigen-kracht coördinatoren gevraagd niet de namen van de betrokkenen op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie de verschillende betrokkenen tot het kind staan.

Onderzoek tevredenheid

Het onderzoek naar de tevredenheid van de deelnemers heeft plaatsgevonden door analyse van drie schriftelijke vragenlijsten. Eén vragenlijst is na afloop van de Eigen-kracht conferentie verspreid onder de aanmelders, de andere vragenlijst onder de (volwassen) deelnemers uit familie en sociaal netwerk. De derde vragenlijst werd in de loop van 2004 in gebruik genomen; het betrof een tevredenheidsenquête voor kinderen.

Vanwege de waarborging van hun privacy, is de deelnemers niet gevraagd hun personalia op te geven. Wel is hen verzocht kenbaar te maken in welke relatie zij staan tot het kind of de kinderen voor wie de Eigen-kracht conferentie is gehouden. Andere achtergrondkenmerken zijn niet gevraagd om herkenbaarheid te voorkomen en te bevorderen dat de deelnemers zich vrij zouden voelen om hun eigen mening te geven.

De enquêtes zijn los van elkaar geanalyseerd. De vragenlijst voor de aanmelders (zie bijlage 3) bestaat uit acht vragen. De vragenlijst voor de overige deelnemers (zie bijlage 4) uit elf vragen. Voor de vragenlijst voor kinderen, zie bijlage 5. Vrijwel elke vraag heeft zowel een gesloten als een open deel. Het gesloten deel betreft een ja/nee/ten dele keuzemogelijkheid of een rapportcijfer. Van alle antwoorden op de gesloten vragen zijn rechte tellingen gemaakt. In een aantal gevallen is het gemiddelde rapportcijfer berekend en wordt de spreiding rondom dit gemiddelde aangegeven.

In het open deel hebben de respondenten in hun eigen woorden een toelichting gegeven op dit oordeel. Deze antwoorden zijn letterlijk uitgetypt en vervolgens geanalyseerd. Per vraag zijn de antwoorden geclassificeerd. Tenslotte zijn per onderwerp enkele typerende en aansprekende opmerkingen geselecteerd.

1.5 Verloop van het onderzoek

Om de ontwikkelingen goed te kunnen volgen heeft de onderzoeker in 2004 de vergaderingen bijgewoond van het regio-manageroverleg. Daarin wisselen de managers ervaringen uit, vindt het contact met de landelijke organisatie plaats, worden trends gesignaleerd en gaan zij bij elkaar te rade over moeilijke kwesties en implementatiezaken. Van deze bijeenkomsten wordt in dit rapport geen verslag gedaan. Wel is gebruik gemaakt van de tijdens de overleggen opgedane kennis over de werkwijze en ontwikkelingen van Eigen Kracht. Daarnaast zijn de gegevens over het ontbreken van wachtlijsten tijdens deze bijeenkomsten verzameld.

Onderzoek feitelijke gegevens

In 2004 is het registratieformulier (zie bijlage 1) aan alle Eigen-kracht coördinatoren gestuurd die met een Eigen-kracht conferentie zijn gestart. Hen is gevraagd het formulier zo spoedig mogelijk na het afronden van de zaak op te sturen. Onder het afronden van de zaak verstaan we hier het moment dat een Eigen-kracht conferentie werd gehouden of het moment dat duidelijk werd dat het om welke reden dan ook niet tot een Eigen-kracht conferentie zou komen. Het merendeel van de formulieren werd binnen een maand na het afronden van de zaak naar WESP opgestuurd. Slechts een enkele keer was het nodig een rappel te sturen.

Dit verslag van de jaarcijfers 2004 gaat over alle zaken die in 2004 werden afgerond, in totaal 136 zaken. Een deel van deze zaken werd in 2003 gestart. De op 31-12-2004 nog lopende zaken zijn in dit onderzoek niet meegenomen. Er heeft geen selectie van zaken plaatsgevonden; de uitkomsten geven derhalve een representatief beeld van de in 2004 gehouden Eigen-kracht conferenties.

Onderzoek tevredenheid

De vragenlijsten zijn uitgereikt aan deelnemers van alle in 2004 gehouden Eigen-kracht conferenties. De vragenlijsten en de daarbij behorende gefrankeerde antwoordenvolop werden meteen na afloop van de Eigen-kracht conferentie uitgedeeld door de Eigen-kracht coördinator van de betreffende conferentie. Aanmelders kregen een andere vragenlijst dan de leden van de familie en netwerk (zie bijlage 3 en 4). De vragenlijsten zijn aan de volwassen deelnemers meegegeven en aan enkele bijna-volwassen jongeren. In de loop van het jaar werd een aparte vragenlijst voor kinderen in gebruik genomen (bijlage 5).

Hoewel de bedoeling was dat alle deelnemers persoonlijk een vragenlijst in zouden vullen, is het voorgekomen dat coördinatoren één vragenlijst per (echt)paar hebben meegegeven met de vraag dit samen in te vullen.

Naar schatting heeft de helft van de inzenders uit familie en netwerk hun vragenlijst ter plaatse ingevuld en meegegeven aan de Eigen-kracht coördinator. De rest zond de antwoordenvolop zelf naar de onderzoekers. De vragenlijsten van de aanmelders werden vrijwel allemaal rechtstreeks naar de onderzoekers gestuurd.

In 2004 zijn er 95 Eigen-kracht conferenties gehouden, waarvan 3 maal de aanmelder geen professional maar een familielid/bekende was. Onder de aanmelders/professionals zijn 93 vragenlijsten uitgezet; soms twee per situatie omdat er meerdere aanmelders waren. Hiervan zijn er 80 vragenlijsten geretourneerd. Dat is een hoge respons: 89 %.

Onder de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk zijn 740 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 635 vragenlijsten geretourneerd; dat is een respons van 86 %.

Onder deze 635 geretourneerde vragenlijsten zijn 68 reacties van kinderen en jongeren. Onder hen werden 105 vragenlijsten uitgezet; de respons is derhalve 65 %.

Aangezien de gemiddelde respons op enquêtes onder gebruikersgroepen op circa 37 % ligt, is dat een relatief hoge respons. We gaan er vanuit dat de uitkomsten representatief zijn.

1.6 Terminologie

Met de invoering van het fenomeen 'Eigen Kracht' hebben ook nieuwe termen hun intrede gedaan. Voor een goed begrip volgt hieronder een beknopte beschrijving van deze terminologie^c.

Aanmelder:

degene die het eerst contact opneemt met de Eigen Kracht *Centrale* om de mogelijkheid van een Eigen-kracht conferentie voor een familie te bespreken. Meestal is dit een medewerker van een hulpverleningsinstelling. De aanmelder bespreekt de mogelijkheid van een Eigen-kracht conferentie met de familie en formuleert de vraagstelling aan het begin van de conferentie.

Eigen-kracht conferentie:

een werkwijze om familie de verantwoordelijkheid te laten houden voor ingrijpende beslissingen bij problemen binnen de familie. Het geeft hen de gelegenheid zelf een plan te maken met gebruikmaking van eigen mogelijkheden en ondersteuning van buiten te betrekken. Centraal in deze werkwijze staat een 'familiebijeenkomst' waarin familie en leden van het netwerk gezamenlijk een plan maken voor de toekomst. (zie ook de fasen van een Eigen-kracht conferentie)

Eigen-kracht *Centrale*:

landelijke stichting die de Eigen-kracht conferenties uitvoert en de invoering van Eigen-kracht conferenties entameert en ondersteunt. De Eigen-kracht *Centrale* verzorgt de werving, selectie en opleiding van coördinatoren en sluit contracten af met de coördinatoren voor de duur van een conferentie. Aanmelders kunnen een 'Eigen-kracht conferentie' inhuren bij de Eigen-kracht *Centrale*.

Eigen-kracht coördinator:

medewerker die in nauw overleg met de betrokken familie een Eigen-kracht conferentie organiseert en faciliteert. Een Eigen-kracht coördinator is een onafhankelijke persoon die verbonden is aan de Eigen Kracht *Centrale* en niet in dienst is bij of op de een of andere manier werkzaam is voor een beslissingsbevoegde of hulpverlenende instantie.

Eigen-kracht regio-manager:

medewerker die in dienst is van een organisatie die voor een regio of provincie Eigen Kracht helpt invoeren. Aanmelders nemen contact op met de regio-manager als zij een Eigen-kracht conferentie overwegen. De regio-manager kan hen helpen te beoordelen of een Eigen-kracht conferentie in die situatie een geschikt middel is, hoe de vraagstelling zou moeten luiden, welke hulpverleners betrokken zijn en weet hoe de financiering geregeld kan worden. De regio-manager schakelt een coördinator uit dat gebied in om de conferentie te gaan voorbereiden en zorgt voor de directe ondersteuning. De regio-manager onderhoudt contacten met de coördinatoren in die regio en stemt af met de landelijke Eigen-kracht *Centrale*.

Familie en sociaal netwerk:

directe en verder afstaande bloedverwanten en andere voor hen belangrijke personen. Denk aan familieleden, burens en vrienden.

---

^c Bron: Handboek Eigen-kracht conferenties (2002) en de folders van de Eigen Kracht *Centrale*.

Fasen van een Eigen-kracht conferentie:

voorbereiding	periode voorafgaand aan de 'familiebijeenkomst'
informatiefase	eerste deel van de 'familiebijeenkomst' waarin professionals informatie verstrekken aan familie en netwerk.
besloten tijd	tweede deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie en de leden van het sociaalnetwerk de benodigde informatie hebben verkregen, verlaten de aanmelder, andere hulpverleners en de coördinator de ruimte, waarna de familie beraadslaagt en een plan maakt.
presentatie van het plan	derde deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie een plan heeft gemaakt, worden de coördinator en de aanmelder binnengeroept en presenteert de familie het plan. De aanmelder accepteert het plan tenzij duidelijk is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is, dan wel dat het plan niet wettig is.

2 Aanmelding bij Eigen Kracht

2.1 Inleiding

Eigen-kracht conferenties zijn nog niet in het hele land beschikbaar. In 2004 konden hulpverleners (aanmelders) in de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland (stad Amsterdam en 't Gooi) en Zuid-Holland (regio Den Haag en Leiden) om een Eigen-kracht conferentie vragen.

Degene die een zaak bij Eigen Kracht aanmeldt, krijgt te maken met de regio-manager. De regio-manager zoekt een Eigen-kracht coördinator die zo goed mogelijk bij de familie past en vervolgens start de coördinator met de voorbereiding.

2.2 Aantal aanmeldingen

Hulpverleners die overwegen gebruik te maken van een Eigen-kracht conferentie, nemen meestal eerst contact op met de regio-manager van Eigen Kracht in hun werkgebied. Voor zover nodig informeert de regiomanager de hulpverlener over doel en werkwijze van Eigen Kracht. In elk geval wordt de zaak doorgesproken om een indruk te krijgen of een Eigen-kracht conferentie een geëigend middel is. De regiomanager gaat ook na of de familie daadwerkelijk de ruimte van de hulpverlener krijgt om een eigen plan te maken. Hierna besluit de hulpverlener om de zaak al dan niet bij Eigen Kracht aan te melden.

In 2004 zijn er 138 nieuwe aanmeldingen bij Eigen Kracht binnengekomen. Daarvan worden in deze jaarrapportage alleen de zaken beschreven die ook in 2004 zijn afgerond, vermeerderd met de zaken die in 2003 zijn gestart en in 2004 werden afgerond (n=136).

	Totaal afgerond in 2004
Groningen	5
Friesland	12
Drenthe	1
Overijssel	26
Gelderland	12
Utrecht	2
Noord-Holland (Gooi en Amsterdam)	49
Zuid-Holland	29
<i>Totaal</i>	<i>136</i>

2.3 Wachtlijst

De aanmeldingen die in 2004 bij Eigen Kracht werden gedaan, konden meteen in behandeling genomen worden. De regio-managers beschikten over voldoende Eigen-kracht coördinatoren. In alle gevallen is een Eigen-kracht coördinator binnen twee weken gestart met de voorbereiding van de conferentie. Eigen Kracht kende dus geen wachtlijsten.

2.4 Aanmelders

Het grootste deel van de aanmeldingen (71 %) is afkomstig van een bureau Jeugdzorg. Hiervan is 48 % afkomstig van de afdeling vrijwillige hulpverlening en 52 % van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg.

Het komt drie maal voor dat een familie zichzelf naar Eigen Kracht verwijst; deze mensen hadden via via van Eigen Kracht gehoord en namen zelf contact op om een conferentie te kunnen krijgen. In deze situaties ging het om ouders die zelf het initiatief namen.

Aanmelders:	
Jeugdbescherming (voogd/gezinsvoogd)	50
Hulpverlener (vrijwillig kader)	54
Gezondheidszorg (GGZ/RIAGG/GGD/polikliniek)	3
Raad voor de Kinderbescherming/AMK	7
Familielid of bekende	3
Vrouwenopvang	7
Anders	11
Onbekend	1
<i>Totaal</i>	<i>136</i>

2.5 Duur hulpverlening

Duur van de bestaande hulpverlening aan de aangemelde gezinnen:

	Totaal
0 tot 1 jaar	37
1 tot 2 jaar	22
2 tot 5 jaar	35
5 - 10 jaar	17
meer dan 10 jaar	14
Onbekend	11
<i>Totaal</i>	136

Circa een op de 4 gezinnen krijgt een Eigen-kracht conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben. Iets meer dan veertig procent heeft 1 tot 5 jaar contact met hulpverleners. Iets minder dan een kwart heeft al meer dan 5 jaar contact met hulpverleners. Het merendeel van de gezinnen heeft dus al geruime tijd contact met hulpverleners.

2.6 Achtergrondproblematiek

2.6.1 Problemen

Na afronding van de zaak vult de Eigen-kracht coördinator het registratieformulier in. Een van de vragen is welke achtergrondproblematiek een rol speelde. De coördinator vult in wat de aanmelder heeft vermeld bij aanmelding en wat hij of zij tijdens de voorbereiding zelf nog is tegengekomen. De Eigen-kracht coördinatoren omschrijven de achtergrondproblemen op eigen wijze en maken melding van de in hun beleving belangrijkste kwesties en achtergrondproblematiek. Op basis hiervan is onderstaande rubricering gemaakt, die niet uitputtend is maar wel aangeeft wat de belangrijkste problemen zijn die spelen.

Achtergrondproblematiek	Totaal
Gedragsproblemen kind	36
Pedagogische onmacht ouders, verwaarlozing kind	21
Dood/ziekte ouders/verzorgers	19
Echtscheidingsperikelen	18
Overbelasting ouders	16
Psychiatrische problematiek ouders	15
Huiselijk geweld	15
Verslaving ouders	13
Financiële en huisvestingsproblemen	8
Ouders met verstandelijke beperking	5
Diversen	44
Onbekend	20
<i>Totaal</i>	<i>230^d</i>

Kwesties die minder dan vijf maal voorkwamen, zijn in de restrubriek 'diversen' ondergebracht. Van 20 zaken ontbrak de omschrijving van de coördinator of was die te onduidelijk.

2.6.2 Zorgen en vragen

Op het 'formulier aanmelding' (bijlage 2) formuleren de aanmelders de reden van hun verwijzing en de vraag (of vragen) die zij aan de familie willen voorleggen. Zij beschrijven hun zorgen over de situatie van de kinderen en benoemen concreet de zorgpunten.

Deze (open) vragen die zij over deze zorgen formuleren zijn belangrijk omdat zij het uitgangspunt van de Eigen-kracht conferentie zijn. De vragen worden voorgelegd aan de deelnemers uit de familie en het netwerk. Op basis hiervan maakt de familie een plan. Bij de acceptatie van het plan door de aanmelder spelen de vragen wederom een rol; de aanmelder checkt of het door de familie opgestelde plan een antwoord is op de geformuleerde vragen.

Doordat vijf maal de vraag in het registratieformulier niet is ingevuld, is van 5 van de 136 zaken onbekend welke vraag of vragen er zijn geformuleerd. In de overige 131 zaken zijn 197 vragen voor de families geformuleerd. Dat is 1,5 vragen per situatie.

^d Dit getal is hoger dan 136 (=aantal onderzochte zaken), doordat er meerdere malen meer dan een probleem per situatie genoemd wordt.

De vragen gaan over:

	Totaal
Opvoeding	92
Woonplek: waar moet het kind wonen?	42
Omgangsregeling	21
Gedrag van het kind	10
Zelfstandigheid	8
Diversen	24
<i>Totaal</i>	<i>197</i>

De meeste vragen gaan over de opvoeding (46 %) en waar het kind moet wonen (21 %). De andere vragen worden -op een enkele uitzondering na- gesteld in combinatie met een woon- of opvoedingsvraag. De vragen over opvoeden komen in 70 % van de zaken voor, die over het wonen in één op de drie zaken.

Voorbeelden van vragen over opvoeding zijn:

- Hoe kan het kind veilig opgroeien? Wat is daarvoor nodig?
- Hoe kan vader bij de opvoeding geholpen worden?
- Wat is er nodig om ervoor te zorgen dat de kinderen weer naar huis kunnen?
- Welke steun heeft oma nodig?
- Wie vangt de kinderen op na schooltijd, tot moeder er is?
- Wat kan er gedaan worden om de ouders te ontlasten?
- Wie neemt de verantwoordelijkheid op zich als moeder opgenomen moet worden?
- Hoe kan de relatie tussen moeder en dochter verbeterd worden?
- Wat is nodig om ervoor te zorgen dat de kinderen zich goed kunnen ontwikkelen?
- Wat te doen als er crisis is?

Voorbeelden van vragen over wonen zijn:

- Waar kan het kind veilig opgroeien?
- Waar kan het kind wonen als de behandeling in het internaat klaar is?
- Waar kunnen de kinderen tijdelijk wonen?
- Waar kan het kind wonen na overlijden moeder?

Voorbeelden van vragen rond omgangsregelingen zijn:

- Hoe kan het kind een relatie opbouwen met beide ouders?
- Als het kind niet bij familie gaat wonen, hoe kan dan contact met de familie onderhouden worden?
- Als het kind bij moeder gaat wonen, hoe kan vader dan contact met het kind onderhouden?
- Hoe kan het contact tussen de kinderen onderling plaatsvinden?
- Hoe wordt het bezoek aan moeder geregeld?
- Hoe wordt het contact met stiefvader geregeld?

Voorbeelden van vragen rond het gedrag van het kind zijn:

- Hoe kan het gedrag op school verbeteren?
- Hoe is te voorkomen dat het kind weer met de politie in aanraking komt?

Voorbeelden van vragen begeleiding naar zelfstandigheid zijn:

- Hoe kan het kind geholpen worden op eigen benen te staan?
- Hoe gaat de begeleiding er uit zien als het kind 18 is?

Voorbeelden van diverse vragen zijn:

- Hoe kan de familie helpen om het schoolverzuim te stoppen?
- Wat wil het kind voor scholing?
- Wat is er mogelijk om een verblijfsvergunning te krijgen?
- Hoe kan het huiselijk geweld stoppen?
- Wat is er nodig aan financiële steun?
- Hoe kan het kind geholpen worden met inburgeren?

2.7 Achtergrondkenmerken aangemelde kinderen

2.7.1 Aantal

In 3 van de 136 zaken, waren geen kinderen betrokken. Dit waren kwesties rondom huiselijk geweld tussen partners zonder kinderen.

Bij de overige 133 zaken ging het om in totaal 235 kinderen waar zorgen om zijn, dat is gemiddeld 1,8 kind per verwijzing.

2.7.2 Leeftijd

leeftijd	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	?	div ^e	Tot.
aantal	8	1	9	11	10	11	14	14	12	12	13	13	15	16	17	15	17	17	4	3	3	135

0-4 jaar	39	(17 %)
5-12 jaar	104	(44 %)
13-18 jaar	86	(37 %)
Diversen	03	(1 %)
Onbekend	<u>03</u>	(1%)
Totaal	235	(100 %)

2.7.3 Geslacht

Het gaat om 102 meisjes (44 %) en 132 jongens (56 %). Van 1 kind is het geslacht niet bekend omdat het om een ongeboorene gaat.

^e Het betreft 1 ongeboren kind en twee kinderen van ouder dan 18 jaar

2.7.4 Etniciteit

Van 57 % van de aangemelde kinderen zijn beide ouders in Nederland geboren. Van 38 % is minimaal een van de ouders buiten Nederland geboren, van 5 % van de kinderen is het land van herkomst niet bekend.

Etniciteit van de kinderen:

	Aantal
beide ouders Nederlands	133
een of beide ouders niet in Nederland geboren	89
Onbekend	13
<i>Totaal</i>	<i>235</i>

Van de kinderen van wie de etniciteit wel bekend is, is dus 60 % Nederlands en 40 % van oorsprong niet-Nederlands.

Meest voorkomende land van herkomst is Suriname.

Voorkomende niet-Nederlandse achtergrond: Angolees, Antilliaans, Belgisch, Braziliaans, Colombiaans, Dominicaans (republiek), Egyptisch, Ghanees, Grieks, Hindoestaans, Hongaars, Indonesisch, Iranes, Marokkaans, Roemeens, Russisch, Somalisch, Surinaams, Syrisch, Turks.

2.7.5 Verblijfplaats

De verblijfplaats van de kinderen bij de aanmelding naar Eigen Kracht:

Verblijfplaats	Aantal
Thuis (bij een van de ouders)	166
Bij familie of netwerk	23
In pleeggezin (geen familie of netwerk)	16
Crisis- of leefgroep	25

Van de kinderen woont 71 % bij een van de ouders thuis ten tijde van de aanmelding. 17 % woont in een ander gezin, hetzij in het netwerk, hetzij bij vreemden. 11 % verblijft in een residentiële setting.

2.8 Samenwerking aanmelder en Eigen-kracht coördinator

Tijdens de voorbereiding van de Eigen-kracht conferentie is een goede samenwerking en afstemming tussen aanmelder en Eigen-kracht coördinator van belang. Om enigszins zicht te krijgen op hoe deze samenwerking beleefd wordt, is zowel aan de aanmelder als aan de Eigen-

kracht coördinator gevraagd een 'rapportcijfer' te geven voor de samenwerking. Aanmelders beoordeelden de samenwerking met de regio-manager met een 7,6 en geven de Eigen-kracht coördinator een 8,2 (zie ook hoofdstuk 4).

De Eigen-kracht coördinatoren beoordelen de samenwerking met de aanmelder gemiddeld met een 7,5. Coördinatoren van een zaak die tot een Eigen-kracht bijeenkomst heeft geleid, beoordelen de samenwerking hoger (7.6) dan coördinatoren van een zaak die in de voorbereiding werd gestaakt (7.3).

Van de 134 coördinatoren die deze vraag hebben ingevuld, geven er 9 (7 %) de samenwerking een onvoldoende. Het laagste cijfer 1 wordt een maal gegeven. Er worden ook heel hoge cijfers uitgedeeld; zo wordt er 5 maal een 10 gegeven en 21 keer een 9.

Uit de toelichting op de vraag, blijkt wat de coördinatoren belangrijke zaken in de samenwerking vinden. Hun criteria zijn: openheid, goede bereikbaarheid, bereidheid tot het geven van informatie, de mate waarin de coördinator de ruimte kreeg om de voorbereiding te doen en de mate waarin de familie de ruimte en het vertrouwen kreeg om zelf een plan te maken.

Meerdere coördinatoren maken melding van het feit dat de aanmelder tijdens de voorbereiding uit beeld verdween en zij met vervanger(s) te maken kregen. Zij ervaren dat als een complicerende factor.

3 Geen Eigen-kracht conferentie

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over zaken (aanmeldingen) waarin het uiteindelijk niet tot een formele Eigen-kracht conferentie is gekomen. Dit is het geval als tijdens de voorbereiding blijkt dat een Eigen-kracht conferentie niet haalbaar of niet meer nodig is,

3.2 Aantal

In totaal werden er in 2004 136 zaken afgerond. Van deze 136 zaken kwam het 95 maal tot een conferentie, d.w.z. familie en bekenden kwamen bijeen om een plan te maken. 41 maal werd de voorbereiding gestaakt voordat er een conferentie werd gehouden. Dat betekent dat 70 % van de verwijzingen in 2004 daadwerkelijk leidde tot het houden van een Eigen-kracht conferentie (N=136). In 30 % van de aanmeldingen kwam het dus niet tot een Eigen-kracht conferentie.

	Vorbereiding gestaakt	Aantal zaken in 2004
Groningen	2	5
Friesland	6	12
Drenthe	0	1
Overijssel	10	26
Gelderland	4	12
Utrecht	0	2
Noord-Holland (incl A'dam)	13	49
Zuid-Holland	6	29
<i>Totaal</i>	<i>41</i>	<i>136</i>

3.3 Reden

Eenenveertig maal werd de voorbereiding gestaakt en kwamen familie en aanmelder(s) niet bij elkaar in een Eigen-kracht conferentie.

Hier volgt een overzicht van de redenen:

Reden	Aantal	Bijzonderheden
familieleden maken zelf een plan	8	Vijf maal zonder hulpverlener, een maal met hulpverlener, 2 maal onbekend hoe
ouder en/of kind wil niet	14	11 maal willen ouders niet, drie maal wil kind(eren) niet
onvoorziene verandering in omstandigheden, waardoor vraag niet meer van toepassing	8	Gedrag kinderen veranderd; situatie heeft zich in positieve zin ontwikkeld, moeder overleden, vader naar buitenland etc.
familierelaties te zwaar beschadigd/ te weinig steun	5	
er loopt een rechtzaak	2	
Diversen	4	Twee maal aanmelder haakt af
<i>Totaal</i>	<i>41</i>	

In 14 van de 41 zaken wijzen ouders of kinderen een Eigen-kracht conferentie af. De reden hiervan is niet altijd op het registratieformulier vermeld. Waar dit wel het geval is, gaat het om overbelasting van een van de ouders en de verwachting van ouders of kind dat het toch niet lukt. Dat laatste is meestal vanwege de beschadigde familierelaties; er is hier dus sprake van enige overlap met een van de andere categorieën.

In 8 andere situaties wordt de familie tijdens de voorbereiding dermate actief dat een officiële Eigen-kracht conferentie niet meer nodig is. Men komt op eigen initiatief bij elkaar, formuleert zelf een plan of schakelt hulp in die eerder niet werd ingeroepen. Acht maal vindt tijdens de voorbereidingsperiode een wijziging in omstandigheden plaats waardoor de Eigen-kracht conferentie niet meer nodig is. Zes maal gaat het om een positieve wending, waardoor de Eigen-kracht conferentie niet meer nodig is.

3.4 Aantal contacten

In de 41 zaken waarin uiteindelijk geen conferentie is gehouden, hebben de Eigen-kracht coördinatoren met 248 personen contact onderhouden. Dat is 6 per zaak. De meest voorkomende contacten waren met de ouders (21 %), de kinderen (9 %), andere familieleden (34 %), en professionals waaronder de aanmelder (23 %).

3.5 Aanmelders

Bij de zaken die niet tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid, zijn 25 aanmeldingen van het bureau Jeugdzorg (61 %). Hiervan is 60 % afkomstig van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg, 40 % van de vrijwillige hulpverlening van het bureau Jeugdzorg.

Aanmelders van zaken die niet tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid:

Aanmelders:	
Jeugdbescherming (voogd/gezinsvoogd)	15
Hulpverlener (vrijwillig kader)	13
Gezondheidszorg (GGZ/RIAGG/GGD/polikliniek)	1
Raad voor de Kinderbescherming/AMK	2
Familielid of bekende	0
Vrouwenopvang	4
Anders	5
Onbekend	1
<i>Totaal</i>	<i>41</i>

3.6 Duur hulpverlening

Van de gezinnen waar het niet tot een Eigen-kracht conferentie is gekomen, krijgt circa een op de 4 gezinnen de conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben. Iets meer dan dertig procent heeft 1 tot 5 jaar contact met hulpverleners. Iets meer dan een kwart heeft al meer dan 5 jaar contact met hulpverleners. Het merendeel van de gezinnen heeft dus al geruime tijd contact met hulpverleners.

Duur van bestaande hulpverlening aan aangemelde gezinnen waarbij het niet tot een EKC kwam:

	Totaal
0 tot 1 jaar	9
1 tot 2 jaar	7
2 tot 5 jaar	6
5 - 10 jaar	4
meer dan 10 jaar	7
Onbekend	8
<i>Totaal</i>	<i>41</i>

3.7 Achtergrondproblematiek

3.7.1 Problemen

In onderstaande tabel staat welke problemen er speelden in de zaken waarbij het niet tot een Eigen-kracht conferentie kwam. Deze gegevens komen uit het registratieformulier dat Eigen-kracht coördinatoren hebben ingevuld. Het zijn hun antwoorden op een open vraag. Zij hebben de naar hun mening belangrijkste kwesties opgeschreven. Op basis daarvan is onderstaande rubricering gemaakt, die niet uitputtend is maar wel aangeeft wat de belangrijkste problemen zijn.

	Totaal
Gedragsproblemen kind	10
Huiselijk geweld	6
Pedagogische onmacht ouders, verwaarlozing kind	5
Overbelasting ouders	4
Dood/ziekte ouders/verzorgers	3
Echtscheidingsperikelen	3
Sexueel misbruik	3
Psychiatrische problematiek ouders	2
Financiële en huisvestingsproblemen	2
Politiecontact kind	2
Ouders met verstandelijke beperking	2
Diversen	11
Onbekend	2
<i>Totaal</i>	55 ^f

^f Dit getal is hoger dan 41(=aantal onderzochte zaken), doordat er meerdere malen meer dan een probleem per situatie genoemd wordt.

Meest genoemde achtergrondproblematieken zijn gedragsproblemen kind, huiselijk geweld en pedagogische onmacht/verwaarlozing.

Kwesties die minder dan twee maal voorkwamen, zijn in de restrubriek 'diversen' ondergebracht. Van 2 zaken ontbrak de omschrijving van de coördinator of was die te onduidelijk.

3.7.2 Zorgen en vragen

In de 41 zaken die niet tot een Eigen-kracht bijeenkomst hebben geleid, waren de volgende zorgen en vragen uitgangspunt bij de start van de voorbereiding. Deze zorgen en vragen zijn geformuleerd door de aanmelder.

Doordat vier maal de vraag in het registratieformulier niet is ingevuld, is van 4 van de 41 zaken onbekend welke vraag of vragen er zijn geformuleerd. In de overige 37 zaken zijn 57 vragen voor de families geformuleerd. Dat is 1,5 vragen per situatie.

De vragen gaan over:

	Totaal
Opvoeding	24
Omgangsregeling	8
Woonplek: waar moet het kind wonen?	6
Zelfstandigheid	5
Gedrag van het kind	2
Onderwijs	2
Diversen	10
<i>Totaal</i>	<i>57</i>

Verreweg de meeste vragen gaan over de opvoeding (42 %). Daarna komen de omgangsregeling (14 %) en waar het kind moet wonen (11 %) het meeste voor.

3.8 Achtergrondkenmerken kinderen

3.8.1 Aantal

In 1 zaak waren geen kinderen betrokken. Het betrof hier een kwestie van huiselijk geweld tussen partners zonder kinderen.

Bij de overige 40 zaken waarin het niet tot een Eigen-kracht conferentie kwam, ging het totaal om 65 kinderen om wie zorgen zijn. Dat is gemiddeld 1,6 kind per verwijzing.

3.8.2 Leeftijd

De leeftijd van de kinderen van de zaken, die niet tot een Eigen-kracht conferentie leidden:

0-4 jaar	13	(20 %)
5-12 jaar	27	(42 %)
13-18 jaar	22	(34 %)
Diversen	01	(1 %)
Onbekend	02	(3 %)
Totaal	65	(100 %)

3.8.3 Geslacht

Het gaat om 24 meisjes (37,5 %) en 40 jongens (62,5 %). Van 1 kind is het geslacht niet bekend omdat het om een ongeboorene gaat.

3.8.4 Etniciteit

Van 40 % (26) van de kinderen zijn beide ouders in Nederland geboren. Van 53 % (35) is minimaal een van de ouders buiten Nederland geboren. Van 4 kinderen is hun etniciteit onbekend.

Van de kinderen van wie de etniciteit bekend is, is dus 43 % Nederlands en 57 % van oorsprong niet-Nederlands.

3.8.5 Verblijfplaats

De verblijfplaats van de kinderen voor wie geen Eigen-kracht conferentie is gehouden, bij de aanmelding naar Eigen Kracht:

Verblijfplaats	Aantal
Thuis (bij een van de ouders)	45
Bij familie of netwerk	7
In pleeggezin (geen familie of netwerk)	4
Crisis- of leefgroep	8
Onbekend	1
<i>Totaal</i>	65

Van de kinderen woont 69 % bij een van de ouders thuis ten tijde van de aanmelding. 17 % woont in een ander gezin, hetzij in het netwerk, hetzij bij vreemden. 12 % verblijft in een residentiële setting.

4 De Eigen-kracht conferentie

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk gaat over 95 zaken waarvan de voorbereiding is uitgemond in een bijeenkomst: de Eigen-kracht conferentie. Om deze gegevens in een kader te kunnen plaatsen, volgt eerst een schets van hoe de voorbereiding en die bijeenkomst verloopt. Een Eigen-kracht conferentie wordt voorbereid door een Eigen-kracht coördinator. Deze heeft geen hulpverlenende of inhoudelijke taak. Hun opdracht is 'slechts' het organiseren van de Eigen-kracht conferentie. Dat doen zij door de familie en de aanmelder over de mogelijkheden en werkwijze van een Eigen-kracht conferentie te informeren en ervoor te zorgen dat zij op een bepaald moment bij elkaar komen voor de Eigen-kracht conferentie. De coördinator bepaalt de tijd en plaats en is verantwoordelijk voor de logistiek in overeenstemming met de wensen van de familie. De coördinator is belast met een verantwoorde uitvoering van de Eigen-kracht conferentie en lost voorkomende problemen op. De coördinator is niet aanwezig bij het overleg van de familie in de besloten tijd (zie ook hoofdstuk 1.6) Aan het eind van de conferentie legt de coördinator de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan bij de familie en de betrokken aanmelder(s). Het einde van de Eigen-kracht conferentie betekent ook het einde van de betrokkenheid van de coördinator bij de familie.

4.2 Aantal Eigen-kracht conferenties

In totaal werden er in 2004 136 zaken afgesloten. Van deze 136 zaken kwam het 95 maal tot een conferentie, d.w.z. familie en bekenden kwamen bijeen om een plan te maken. 41 maal werd de voorbereiding gestaakt voordat er een conferentie werd gehouden (zie hoofdstuk 3).

	Vorbereiding leidt tot EKC	Vorbereiding gestaakt: geen EKC	Totaal afgerond in 2004
Groningen	3	2	5
Friesland	6	6	12
Drenthe	1	0	1
Overijssel	16	10	26
Gelderland	8	4	12
Utrecht	2	0	2
Noord-Holland (incl A'dam)	36	13	49
Zuid-Holland	23	6	29
<i>Totaal</i>	95	41	136

In 30 % van de zaken werd wel de voorbereiding gestart, maar kwam het niet tot een familiebijeenkomst. Dat betekent dat 70 % van de aanmeldingen in 2004 daadwerkelijk leidde tot het houden van een Eigen-kracht conferentie (N=136).

In alle gevallen was het de eerste Eigen-kracht conferentie voor de betreffende kinderen. Er kwamen in 2004 geen 2^e conferenties voor om het plan uit een eerste conferentie te herzien.

4.3 Duur van voorbereiding

Als een zaak verwezen is naar Eigen-kracht start de Eigen-kracht conferentie met de voorbereiding. Deze loopt tot de dag van de Eigen-kracht conferentie. Meer dan de helft van de Eigen-kracht conferenties (65 %) wordt binnen 2 maanden gerealiseerd; 87 % binnen drie maanden. De voorbereiding van 1 op de 8 Eigen-kracht conferenties neemt langer dan drie maanden in beslag.

Duur voorbereiding Eigen-kracht conferentie:

	Aantal	Aantal in %
0-1 maand	15	16 %
1-2 maanden	47	49 %
2-3 maanden	21	22 %
meer dan 3 maanden	12	13 %
Totaal	95	100 %

4.4 Aanmelders

Bij de aangemelde zaken die tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid, zijn er 72 aanmeldingen van het bureau Jeugdzorg. Dat is 76 %. Hiervan is 51 % afkomstig van de afdeling vrijwillige hulpverlening en 49 % van de afdeling jeugdbescherming van het bureau Jeugdzorg.

Aanmelders van zaken die tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid:

Aanmelders:	
Hulpverlener (vrijwillig kader)	41
Jeugdbescherming (voogd/gezinsvoogd)	35
Raad voor de Kinderbescherming/AMK	5
Familieid of bekende	3
Vrouwenopvang	3
Gezondheidszorg (GGZ/RIAGG/GGD/polikliniek)	2
Anders	6
<i>Totaal</i>	<i>95</i>

4.5 Duur hulpverlening

Van de gezinnen die een Eigen-kracht conferentie hebben meegemaakt, kreeg iets meer dan een op de 4 gezinnen (29 %) de conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben. Iets minder dan de helft (46 %) heeft 1 tot 5 jaar contact met hulpverleners. Iets meer dan een vijfde heeft al meer dan 5 jaar contact met hulpverleners. Het merendeel van de gezinnen heeft dus al geruime tijd contact met hulpverleners.

Duur van bestaande hulpverlening aan aangemelde gezinnen waarbij het tot een EKC kwam:

	Totaal
0 tot 1 jaar	28
1 tot 2 jaar	15
2 tot 5 jaar	29
5 - 10 jaar	13
meer dan 10 jaar	7
Onbekend	3
<i>Totaal</i>	<i>95</i>

4.6 Achtergrondproblematiek

4.6.1 Problemen

In onderstaande tabel staat welke problemen er speelden in de zaken waarin een Eigen-kracht conferentie gehouden werd. Deze gegevens komen uit het registratieformulier dat Eigen-kracht coördinatoren hebben ingevuld. Het zijn hun antwoorden op een open vraag.

Zij hebben de naar hun mening belangrijkste kwesties opgeschreven. Op basis daarvan is onderstaande rubricering gemaakt, die niet uitputtend is maar wel aangeeft wat de belangrijkste problemen zijn.

	Totaal
Gedragsproblemen kind	26
Dood/ziekte ouders/verzorgers	16
Pedagogische onmacht ouders, verwaarlozing kind	16
Psychiatrische problematiek ouders	13
Echtscheidingsperikelen	15
Verslaving ouders	12
Overbelasting ouders	12
Huiselijk geweld	9
Financiële en huisvestingsproblemen	6
Ouders met verstandelijke beperking	3
Diversen	29
Onbekend	18
<i>Totaal</i>	175 ^g

Meest genoemde achtergrondproblematieken zijn gedragsproblemen kind, dood/ziekte van ouders of verzorgers en pedagogische onmacht/verwaarlozing.

Kwesties die minder dan drie maal voorkwamen, zijn in de restrubriek 'diversen' ondergebracht. Van 18 zaken ontbrak de omschrijving van de coördinator of was die te onduidelijk.

4.6.2 Zorgen en vragen

In de 95 zaken die tot een Eigen-kracht bijeenkomst hebben geleid, waren de volgende zorgen en vragen uitgangspunt. Deze zorgen en vragen zijn geformuleerd door de aanmelder.

Doordat 1 maal de vraag in het registratieformulier niet is ingevuld, is van 1 van de 95 zaken onbekend welke vraag of vragen er zijn geformuleerd. In de overige 94 zaken zijn 140 vragen voor de families geformuleerd. Dat is 1,5 vraag per situatie.

^g Dit getal is hoger dan 95(=aantal onderzochte zaken), doordat er meerdere malen meer dan een probleem per situatie genoemd wordt.

De vragen gaan over:

	Totaal
Opvoeding	68
Woonplek: waar moet het kind wonen?	36
Omgangsregeling	13
Gedrag van het kind	8
Zelfstandigheid	3
Diversen	12
<i>Totaal</i>	<i>140</i>

Verreweg de meeste vragen gaan over de opvoeding (49 %). Daarna komt waar het kind moet wonen (26 %) en de omgangsregeling (9 %).

4.7 Achtergrondkenmerken kinderen

4.7.1 Aantal

In 2 zaken waren geen kinderen betrokken. Het betrof hier kwesties van huiselijk geweld tussen partners zonder kinderen.

Bij de overige 93 zaken waarin het tot een Eigen-kracht conferentie kwam, ging het totaal om 170 kinderen om wie zorgen zijn. Dat is gemiddeld 1,8 kind per verwijzing.

4.7.2 Leeftijd

De leeftijd van de kinderen van de zaken, die tot een Eigen-kracht conferentie leiden:

0-4 jaar	26	(15 %)
5-12 jaar	77	(45 %)
13-18 jaar	64	(38 %)
Diversen	02	(1%)
Onbekend	01	(1%)
Totaal	170	(100 %)

4.7.3 Geslacht

Het gaat om 78 meisjes (46 %) en 92 jongens (54 %).

4.7.4 Etniciteit

Van 63 % (107) van de kinderen voor wie een Eigen-kracht conferentie is gehouden zijn beide ouders in Nederland geboren. Van 32 % (54) is minimaal een van de ouders buiten Nederland geboren. Van 9 kinderen (5 %) is hun etniciteit onbekend.

Van de kinderen van wie de etniciteit bekend is, is dus 66 % Nederlands en 34 % van oorsprong niet-Nederlands.

4.7.5 Verblijfplaats

De verblijfplaats van de 170 kinderen voor wie een Eigen-kracht conferentie is gehouden, bij de aanmelding naar Eigen Kracht:

Verblijfplaats	Totaal
Thuis (bij een van de ouders)	121
Bij familie of netwerk	16
In pleeggezin (geen familie of netwerk)	12
Crisis- of leefgroep	17
Anders	02
Onbekend	02
<i>Totaal</i>	<i>170</i>

Van de kinderen woont 71 % bij een van de ouders thuis ten tijde van de aanmelding.
16 % woont in een ander gezin, hetzij in het netwerk, hetzij bij vreemden.
10 % verblijft in een residentiële setting.

4.8 Locatie van de Eigen-kracht conferentie

De coördinator overlegt met de familie waar de conferentie gehouden wordt. Zij kiezen meestal voor een voor hen bekend wijk- of kerkgebouw. De families kiezen voor deze locaties vanwege het feit dat zij de ruimtes kennen en gezellig vinden. Verder speelt de bereikbaarheid en de centrale ligging een rol.

De familie kiest zelden (6 %) voor een kantoorlocatie, zoals een hulpverleningsinstelling.

4.9 Tijdstip

Circa de helft van de Eigen-kracht conferenties werd op een doordeweekse dag gehouden, de andere helft in het weekend.

Wat het tijdstip van de dag betreft, de meeste families kiezen voor overdag. Bij een deel is de conferentie overdag begonnen en doorgedaan tot in de avond.

	Aantal
Overdag	51
's Avonds	21
Overdag/'s avonds	12
Onbekend	11
<i>Totaal</i>	<i>95</i>

4.10 Duur

Aan de Eigen-kracht coördinatoren is gevraagd hoe lang de Eigen-kracht conferentie heeft geduurd. Het gaat hierbij niet om de tijd die bijvoorbeeld aan voorbereiding besteed is, maar alleen om de tijd die de bijeenkomst van familie, netwerk en aanmelder(s) in beslag genomen heeft. Het blijkt dat 65 % van de Eigen-kracht conferenties 1 tot 5 uur beslaat. Tweeëndertig procent duurt 5 tot 8 uur.

Duur Eigen-kracht conferentie:

Tijd in uren	Aantal
1 tot 3	16
3 tot 5	45
5 tot 8	31
8 tot 10	3
<i>Totaal</i>	<i>95</i>

Het tweede deel van de Eigen-kracht conferentie is de besloten tijd. Hierin zijn familie en netwerk met elkaar aan het beraadslagen. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel tijd zij hiervoor nodig hebben gehad. Voor de meeste families is 1 tot 3 uur 'onder elkaar' voldoende.

Duur besloten tijd:

Tijd in uren	Aantal
0 tot 1	13
1 tot 3	55
3 tot 5	23
5 tot 8	4
<i>Totaal</i>	<i>95</i>

4.11 Aantal deelnemers

In totaal hebben 1440 personen deelgenomen aan de 95 Eigen-kracht conferenties. Dit aantal is uitgezonderd de Eigen-kracht coördinator en een eventueel aanwezige tolk, aangezien zij alleen facilitair aanwezig zijn en geen inhoudelijke inbreng hebben.

Bij de 'kleinste' conferentie waren 5 deelnemers aanwezig, de 'grootste' telde 32 aanwezigen. Gemiddeld waren 14,8 personen per Eigen-kracht conferentie aanwezig.

De aanwezigen zijn onder te verdelen in drie categorieën: familie, sociaal netwerk en professionals. Onderstaande tabellen laten zien hoe zij vertegenwoordigd waren in de Eigen-kracht conferenties. Van de aanwezigen is 65 % familie, 17 % is van het sociaal netwerk en 18 % professional.

Aanwezige familieleden (volwassenen):

Soort familielid	Aantal
Kinderen	219
Ouders	132
Stiefouders	18
Grootouders	121
Ooms/tantes	321
Neven/nichten	36
Overige familie ^h	63
<i>Totaal</i>	<i>910</i>

Aanwezigen uit sociaal netwerk:

Soort netwerk	Aantal
<i>Totaal</i>	<i>240</i>

De aanwezigen uit het sociaal netwerk zijn voornamelijk vrienden en bekenden van de ouders. Ook komen anderen voor, bijvoorbeeld de burens, kerkcontacten (ouderling) en de oppas.

^hOverige familieleden zijn ondermeer stiefvaders en – tantes, (volwassen) broer/zus, oud-tante, achterneef en overgrootouders.

Aanwezige professionals:

Soort professional	Aantal
Aanmelder	79
School	25
Anderen	156
<i>Totaal</i>	<i>260</i>

Anderen zijn hier ondermeer: psycholoog, maatschappelijk werker, groepsleider, psychotherapeut, medewerker thuiszorg, medewerker kinderdagverblijf, pleegouder, leerplichtambtenaar.

4.12 Afwezigen

4.12.1 Aantal

Tweehonderdvijf personen waren wel uitgenodigd, maar kwamen niet op de Eigen-kracht conferentie. Dit is 2,1 per Eigen-kracht conferentie.

Afwezigen	Aantal
Uit familie/netwerk	165
Professionals	37
Onbekend	3
<i>Total</i>	<i>205</i>

4.12.2 Reden afwezigheid

Van 35 personen is niet uit het registratieformulier op te maken waarom zij niet hebben deelgenomen.

Van afwezige familieleden van wie wel bekend is waarom zij niet kwamen (n=142), worden ondermeer als redenen genoemd: detentie, weigert medewerking, ziekenhuisopname, vakantie, geen tijd, emotioneel te belastend, bang voor escalatie, geen toestemming van ouders, te ver weg, verblijf in buitenland, geen oppas, werk, ziekte.

Van afwezige professionals van wie wel bekend is waarom zij niet kwamen (n=34), worden als redenen genoemd: geen tijd, mag niets zeggen vanwege privacybescherming, vakantie of vrije dag, andere verplichtingen, niet buiten kantooruren beschikbaar, wilde niet, te ver reizen, bang voor schade aan relatie met familie, sterfgeval, kapotte auto, ziekte.

4.12.3 Niet welkom

Negenentwintig personen waren om uiteenlopende redenen niet welkom. Dat is 0,3 persoon per conferentie. Een aantal van hen is niet aanwezig geweest, maar heeft wel een bijdrage geleverd door een brief te schrijven.

Vijfmaal was het een ouder die niet welkom was. Reden hiervoor: psychiatrische problematiek, in gevaar brengen van veiligheid andere deelnemers en een straatverbod.

4.13 Taal

De voertaal van 76 conferenties was alleen Nederlands. In 15 conferenties werd Nederlands en een andere taal gesproken, ondermeer Arabisch, Engels, Frans, Fries, Papiament, Portugees en Turks. In 2 conferenties werd respectievelijk alleen Turks en Engels gesproken. Van 2 conferenties is de voertaal niet bekend.

Bij 6 conferenties was er een tolk aanwezig.

Meestal werd in de informatie-fase in elk geval (ook) Nederlands gesproken. In het besloten deel, waarin de familie 'onder ons' is, werd meerdere malen alleen een eigen niet-Nederlandse taal gesproken of een dialect.

4.14 Resultaat

Van alle 95 onderzochte Eigen-kracht conferenties is het resultaat bekend. In 90 zaken (95 %) slaagden familie en netwerk er in om het in één bijeenkomst eens te worden over een plan en in 3 situaties (3 %) was een tweede bijeenkomst nodig om tot een plan te komen. Eenmaal (1 %) werd er een gedeeltelijk plan gemaakt. Slechts eenmaal (1 %) slaagde familie en netwerk er niet in om het eens te worden en werd de zaak teruggegeven aan de aanmelder.

Alle plannen (inclusief het deelplan) werden als veilig voor het kind beoordeeld door de aanmelder-professional en als zodanig geaccepteerd als uitgangspunt voor de verdere hulpverlening. In twee zaken gebeurde dit onder het voorbehoud dat de teamleider ermee akkoord zou gaan. Daarbij uiteraard de drie zaken uitgezonderd waarin de familie zelf als aanmelder optrad.

4.15 Evaluatie

De meerderheid van de families wil na verloop van tijd nog eens bij elkaar komen om het plan te evalueren.

Evaluatiemoment in het plan	Aantal
Ja	82
Nee	6
Onbekend	7
<i>Totaal</i>	95

In 86 % van de plannen die de familie gemaakt heeft, is een afspraak gemaakt over een evaluatiemoment. Zes procent van de families hebben geen afspraak over een evaluatiemoment gemaakt, de rest is onbekend.

Van de families die voornemens zijn te evalueren wil 34 % met de familie/netwerk onderling evalueren. De meesten spreken af de evaluatie met de aanmelder of een andere professional te doen. Van hen wil eenderde dat de Eigen-kracht coördinator hierbij betrokken is.

5 Tevredenheid aanmelders

5.1 Inleiding

Na de Eigen-kracht conferentie is een tevredenheidsenquête aan de aanmelders gegeven of gestuurd (zie bijlage 3). Het gaat hier alleen om de aanmelders-professionals. De drie aanmelders-familieleden kregen een andere enquête (zie bijlage 4 en hoofdstuk 6).

Er zijn 93 formulieren aan aanmelders uitgereikt. Er zijn 80 tevredenheidsformulieren van aanmelders terug ontvangen. Dat is een respons van 89 %.

Deze geretourneerde formulieren zijn van 67 zaken (71 % van de 95 zaken). Uit de respons is op te maken dat een aantal Eigen-kracht coördinatoren bij in totaal 7 zaken, aan meerdere professionals een tevredenheidsformulier-aanmelders hebben gegeven.

5.2 Informatie

Op de vraag of de aanmelder voldoende informatie heeft gekregen van de Eigen-kracht coördinator, antwoordt 91 % van de 80 aanmelders met ja, 4 % met nee. 5 % heeft niet op deze vraag geantwoord.

Gevraagd is aan welke informatie over Eigen Kracht de aanmelders überhaupt behoefte hadden. Genoemd wordt informatie over:

- de eigen inbreng en rol van de aanmelder;
- de gang van zaken tijdens Eigen-kracht conferenties (algemeen);
- de gang van zaken tijdens deze specifieke Eigen-kracht conferentie;
- wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt.

Er blijkt vooral behoefte te zijn aan informatie over de eigen rol. De professionals willen graag weten wat er van hen wordt verwacht en hoe de taakverdeling tussen de Eigen-kracht coördinator en de aanmelder is. Daarnaast stelt men prijs op informatie over de algemene procedures en het wie-wat-waar-wanneer van hun specifieke Eigen-kracht conferentie.

Meerdere respondenten leggen een link tussen hun informatiebehoefte en hun (gebrek aan) ervaring met Eigen-kracht conferenties:

'Het was mijn eerste conferentie, dus ik had behoefte aan informatie over wat mijn taken zouden zijn. Informatie was erg duidelijk en ze antwoordde uitgebreid (nam de tijd) op mijn vele vragen!'

'Ze heeft me goed ingesproken. Omdat dit voor mij de eerste keer zou zijn, heeft ze op mijn vragen voldoende antwoord gegeven.'

'Ik had voldoende informatie. Aangezien ik al een aantal Eigen-kracht conferenties achter de rug heb, weet ik wat er van mij verwacht wordt.'

'Dit is mijn zesde Eigen-kracht conferentie'

5.3 Waardering Eigen-kracht conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over de Eigen-kracht conferentie als geheel, is hen gevraagd de bijeenkomst een rapportcijfer te geven. Alle respondenten hebben deze vraag ingevuld (N=80). Het hoogste cijfer dat wordt gegeven is een 10, het laagste een 5; elk tweemaal gegeven. Gemiddeld geven de aanmelders de Eigen-kracht conferentie een meer dan ruime voldoende: een 7,8.

Positieve elementen die in de beoordeling een rol spelen zijn:

- het resultaat: inhoud plan;
- het resultaat: familie/netwerk actief geworden;
- het resultaat: conflicten uitgesproken;
- medewerking/motivatie van de familie;
- grote opkomst van familie en bekenden;
- verantwoordelijkheid lag bij de familie;
- informatie en uitleg door hulpverlener;
- efficiënt;
- goede sfeer;
- iedereen kwam aan bod;
- organisatie;
- de ruimte en catering;
- voorbereiding;
- samenwerking met de coördinator;
- deskundigheid van de coördinator;
- doorzettingsvermogen en betrokkenheid coördinator;
- grote kans van slagen uitvoering plan;
- boven verwachting.

Negatieve elementen die in de beoordeling een rol spelen zijn:

- doordrukken mening van dominante personen;
- had graag betere oplossing willen hebben;
- vragen te omvangrijk;
- te weinig ondersteuning aanmelder;
- locatie moeilijk te vinden;
- teveel kinderen aanwezig;
- het was lang en laat.

Twee aanmelders die de Eigen-kracht conferentie een 6 geven, schrijven:

'Er is wel wat bereikt, de afspraken die er nu liggen, maar dit tegen het licht gehouden van de multi-problemen is het niets. Daar ben ik heel negatief in dus. Mogelijk en hopelijk valt het mee. Ik vind dat een EKC NOOIT mag mislukken, dus hele goede afbakening vanuit Jeugdzorg en hulpverlening moet er zijn en bekend zijn bij coördinator. Dit was niet het geval. Ik vind dat er meer ondersteuning moet zijn voor de aanmelder (i.v.m. bepalen ondergrenzen) voor hij/zij EKC aangaat.'

'Het probleem werd onvoldoende gedeeld en bleef beperkt tot een aantal personen. Men wilde ook snel klaar zijn.'

Drie aanmelders komen tot hetzelfde cijfer, een 8, maar om verschillende redenen:

'Het zelf oplossingen bedenken is beter dan wat wij ooit hadden kunnen bieden.'

'Zoveel inzet en tijd van de Eigen-kracht coördinator en doorzettingsvermogen om mensen te motiveren en het heft in eigen hand te nemen. Dat is gelukt –erg knap- en er is een stukje weerstand weg t.a.v. hulpverlening.'

'Zeer goede verzorging van de accommodatie keuze. Zeer goede verzorging in opzetten en motiveren en benaderen van mensen om cliënte heen. Het idee is natuurlijk eeuwenoud en blijft werkzaam. Duidelijkheid brengen en betrokkenheid kweken en iedereen dezelfde info verstrekken is een van de bijzondere krachtbronnen/effecten van deze conferentie.'

5.4 Waardering plan

Het gaat in een Eigen-kracht conferentie om het maken van een plan voor een of meerdere kinderen. Dat plan is bedoeld om de situatie van het kind of het gezin te verbeteren. Het plan wordt gemaakt door de familie en wordt voorgelegd aan de aanmelder. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over het -niet door hen zelf maar door familie gemaakte- plan is hen gevraagd ook voor dit onderdeel een rapportcijfer te geven. Op acht na hebben alle aanmelders dit gedaan (N=72). Het hoogste cijfer dat wordt gegeven is een 10, het laagste een 1.

Gemiddeld geven zij het plan dat tijdens de Eigen-kracht conferentie gemaakt is een ruime voldoende: een 7,2.

Positieve elementen die in de beoordeling een rol spelen zijn:

- inbreng en medewerking familie aan het plan;
- duidelijkheid van het plan;
- veilig plan;
- haalbaarheid van het plan;
- compleet plan;
- samenwerking aan het plan;
- belang van het kind staat voorop;
- wensen en ideeën van familie zitten er in.

Negatieve elementen die in de beoordeling van het plan een rol spelen zijn:

- concreetheid van het plan;
- haalbaarheid van het plan;
- plan is niet compleet;
- familieleden doen minder dan verwacht.

Er werd 11 maal een onvoldoende gegeven aan het plan. Een nadere check laat zien dat deze aanmelders het plan wel als veilig hebben geaccepteerd.

Tweemaal pakt het plan anders uit dan de aanmelder had gewenst: een kind gaat bij moeder wonen en in een ander plan staat veel werk voor bureau Jeugdzorg en volgens de aanmelder te weinig activiteit van de familie en netwerk zelf. Een ander vindt het plan te vaag of niet haalbaar.

Twee aanmelders die het plan een onvoldoende geven, lichten toe:

'Het was een goed plan, maar de moeder is zo onbetrouwbaar als wat en wist ogenblikkelijk het gemaakte plan uit te buiten. Hetgeen van mij als aanmelder vroeg om onmiddellijke aanpak, knopen doorhakken en het heft weer in eigen handen nemen, hetgeen toch niet de bedoeling was van deze conferentie. Het kostte me in de week erop 25 uur werk.'

'Een vijf. De rol van bureau Jeugdzorg en de geïndiceerde zorg komt te weinig naar voren.'

Vier tevreden aanmelders geven respectievelijk een 7, twee achten en een negen:

'Het plan is op zich goed omdat de belangrijkste beslissing is genomen, namelijk waar mijn pupil moest wonen. Dat kon in het plan vermeld worden. Doordat het lang duurde voordat dit besluit genomen was, zijn andere zaken zoals bijvoorbeeld een bezoekenregeling niet uitgewerkt.'

'Helder, duidelijk, uitvoerbaar'

'Er is goed nagedacht over de veiligheid van het kind. Serieus hard gewerkt aan een goed/veilig en haalbaar plan. Familie heeft hard en goed gewerkt.'

'Er is aan alles gedacht en er zijn eindelijk afspraken gemaakt die hiervoor al 2 jaar niet van de grond kwamen waar de kinderen onder lijden. Er is nu duidelijkheid voor de kinderen.'

5.5 Waardering Eigen-kracht coördinator

Tijdens de voorbereiding is een goede afstemming tussen aanmelder en Eigen-kracht coördinator van belang. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanmelders over de samenwerking met deze niet-hulpverlener is gevraagd de Eigen-kracht coördinator een rapportcijfer te geven. Alle respondenten hebben dit gedaan (N=80). Het hoogste cijfer dat wordt gegeven is een 10, het laagste een 5. Er is één onvoldoende gegeven. Gemiddeld waarderen de aanmelders de samenwerking met de Eigen-kracht coördinator als goed; ze geven een 8,2.

Positieve elementen die in de beoordeling een rol spelen zijn:

- informatief;
- deskundig;
- goed in organiseren;
- snel;
- goede samenwerking/overleg;
- open in communicatie;
- duidelijk;
- grote inzet;
- zorgvuldig omgaan met iedereen;
- goed bereikbaar;
- ondersteunend.

Negatieve elementen die in de beoordeling een rol spelen zijn:

- onzekerheid;
- soms teveel woorden nodig;
- te afwachtend;
- te weinig afstand tot het gezin;

- had beter geïnformeerd willen worden;
- betere keuze en instructie vertrouwenspersoon nodig.

Hier enkele voorbeelden van de (mate van) waardering van de aanmelders voor de Eigenkracht coördinatoren:

Een 5:

'Te afwachtend, geen regie, onvoldoende verstrekken informatie'

Een 6:

'Enerzijds ben ik tevreden omdat we onderling veel overleg hebben gehad. Ik kon altijd bellen met vragen en overleggen. Achteraf hadden een aantal dingen beter gekund. Goed uitzoeken wie vertrouwenspersoon is voor kinderen en deze persoon al in de eerste fase naast kinderen laten zitten. Dit ging nu mis, iedereen zat door elkaar. Eén kind raakte overstuurd, was boos/verdrietig, vertrouwenspersoon zat niet naast hem. Was mijns inziens ook niet de juiste.'

Een 7:

'Goed. Ze was duidelijk over haar en mijn positie.'

Een 8:

'Veel werk uit handen genomen en me duidelijk op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.'

Een 9:

'De coördinator was informatief en hield de lijn van de EKC goed in de hand. De samenwerking was bijzonder prettig en professioneel.'

Een 10:

'Hij heeft direct contact met de familie opgenomen. Hij heeft die mensen gemotiveerd. Hij was erg actief en positief naar de familie. Hij heeft me constant op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Reageerde ook op mijn telefoontjes.'

5.6 Waardering Eigenkracht regio-manager

Als de regio-manager een Eigenkracht coördinator heeft gevonden om de zaak uit te voeren, vindt er weinig contact meer plaats tussen regiomanager en aanmelder. Waarschijnlijk komt het daardoor dat relatief weinig aanmelders (N=53) geantwoord hebben op de vraag over de samenwerking met de regio-manager. Het is weliswaar 66 %, maar flink minder dan bij de andere vragen. Een aanzienlijk aantal aanmelders geeft aan weinig tot geen contact met de regio-manager contactpersoon te hebben gehad. Geen van hen meldt overigens dat zij behoefte hadden aan meer contact.

Het hoogste cijfer dat voor de samenwerking met de regio-manager wordt gegeven is een 10, het laagste een 5. Gemiddeld waarderen zij de samenwerking met de Eigenkracht regio-manager met een 7,6.

Positieve elementen die in de beoordeling een rol spelen zijn:

- samenwerking/overleg;
- betrokken;
- bereikbaarheid;
- goed informatie over posities aanmelder en Eigenkracht coördinator;
- steun en feed-back;

- snel gereageerd;
- goede manier van aanpak;
- goede ondersteuning.

Negatieve elementen in de beoordeling:

- miste initiatief voor evaluatie mislukte conferentie;
- toen het niet goed liep, wachtte ze te lang met het inzetten van een andere coördinator;
- telefonische bereikbaarheid;
- te lang onduidelijkheid over de financiële afhandeling.

Enkele toelichtende opmerkingen:

'Wie is dat?'

'Goed op de achtergrond aanwezig'

'Ik heb door haar inzet de laatste stap genomen om de Eigen-kracht conferentie aan te vragen'

'Aanmelding was snel rond, coördinator dardoor snel toegewezen en aan de slag gegaan'

5.7 Overige opmerkingen en suggesties

De vragenlijst wordt besloten met de vraag of de aanmelder nog opmerkingen of suggesties heeft. De helft van de aanmelders (40 van de 80) maakt gebruik van deze mogelijkheid. Onderstaande opsomming omvat alle geplaatste opmerkingen in willekeurige volgorde.

Suggesties en inhoudelijke opmerkingen:

- het zou goed zijn als er Eigen Kracht op het formulier verwijzing staat om verwarring met andere verwijzingsformulieren te voorkomen;
- meer Turkse coördinatoren;
- zorg tot in de lengte van dagen kan belangrijk zijn voor kinderen en gezinssystemen;
- Eigen Kracht moet initiatief nemen tot evaluatie met aanmelder;
- kost veel tijd;
- beoordeling van plan op dezelfde avond;
- mag je families sturen in plan?
- meer bekendheid geven aan EKC bij huisartsen en consultatiebureaus;
- aantal mensen durfden niet met alle informatie te komen vanwege dreigende houding vader
- moeilijk om je zorgen voor het voetlicht te brengen;
- in hoeverre moet je de coördinator informeren over alles wat er speelt?;
- evaluatieformulieren meegeven naar huis met retourenvelop;
- meer regelen voor kinderen als ze er niet bij willen blijven;
- mensen niet telefonisch voorbereiden;
- betere screening coördinator;
- meer voorbereiding voor hulpverleners over hun rol;
- opletten dat niet 1 persoon steeds aan het woord is;
- geen kinderen van anderen erbij;
- meer tijdsbewaking;

- werken met reservepersonen zodat de verhouding van netwerk moeder en netwerk vader ongeveer gelijk blijft als er iemand afvalt;
- nog duidelijker doelstelling formuleren;
- gezin had veel tijd nodig om oud zeer te bespreken;
- niet in het weekend;
- de Molukse familie had het principe van EKC sneller door dan de Nederlandse familie;
- vraag duidelijker formuleren;
- coördinatoren meer op de hoogste stellen van OTS en de geïndiceerde zorg.

Uitingen van (on)tevredenheid:

- ga zo door!
- geweldige dag
- applaus voor de kok;
- Eigen Kracht vaker inzetten;
- prima methode bij gezinnen met multi-problematiek en sterk netwerk;
- positieve manier van dienstverlening;
- jammer dat bureau Jeugdzorg niet aanwezig was;
- heeft veel tijd gekost en helaas geen zorgen weggenomen;
- prima organisatie;
- bijzonder geïnteresseerd met de mogelijkheden van de EKC;
- tevreden en blij met de uitkomst.

Tot slot nog een aantal citaten van aanmelders:

'Meer voorbereiding voor Jeugdzorg en Jeugdhulpverlening. Ze moeten meer onderzoeken wat hun rol wel en niet is tijdens EKC, wat hun verwachtingen zijn en wat er van hen verwacht wordt'

'Hoewel in dit geval niet anders te regelen, is het houden van een EKC in het weekend af te raden. Ook ik ervaarde dat als onprettig.'

'Als plan A niet lukt, mogelijk een tweede EKC'

'Dit gezin had niet genoeg aan een sessie gezien de handicap (drie gehoorgestoorden) en het lage niveau. Zorg ervoor dat de eigen kracht coördinator (die excellent werk heeft verricht, ook ten aanzien van de ruimte) voldoende tijd en middelen heeft.'

'Deze werkwijze zou vaker ingezet moeten worden. Promoten dus!'

6 Tevredenheid deelnemers uit familie en sociaal netwerk

6.1 Inleiding

In 2004 zijn in totaal 95 Eigen-kracht conferenties gehouden waarbij familie en netwerk bijeen kwam. Gemiddeld waren er 1440 deelnemers aan de bijeenkomsten, voor het merendeel familie en netwerk.

De resultaten die in dit hoofdstuk staan beschreven, zijn gebaseerd op de tevredenheids-enquêtes die door familie en netwerk zijn ingevuld (zie bijlage 4 en 5). Onder de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk zijn 740 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 635 vragenlijsten geretourneerd; dat is een respons van 86 %.

In de loop van het jaar kregen kinderen niet meer dezelfde vragenlijst als volwassenen. Voor de kinderen zijn in 2004 dus twee vragenlijsten in gebruik geweest. In totaal zijn er 105 vragenlijsten aan kinderen uitgedeeld, waarvan er 68 zijn geretourneerd. Dat is een respons van 65 %. Tenzij anders vermeld, zijn de in dit hoofdstuk beschreven resultaten van volwassenen en kinderen van familie en sociaal netwerk.

De groep respondenten die het tevredenheidsformulier heeft ingevuld, is als volgt samengesteld:

	Absoluut aantal	Percentage
Kind	68	11
Vader	30	5
Moeder	46	7
neef/nicht	13	2
oom/tante	129	20
Grootouders	49	8
Vrienden	69	11
Anders	120	19
Onbekend	111	17
<i>Totaal</i>	<i>635</i>	<i>100</i>

De categorie 'anders' omvat kennissen, contacten uit de kerk, oppas, stiefouders etc. 'Onbekend' omvat de deelnemers aan de Eigen-kracht conferentie die wel hun enquête hebben geretourneerd, maar er niet op vermeld hebben welke relatie zij hebben tot het kind of de kinderen waarvoor de Eigen-kracht conferentie werd gehouden.

De respondenten zijn overwegend volwassenen; het percentage kinderen is 11 %. Dat is hoger dan in voorgaande jaren. Als uitkomst van het onderzoek naar de beleving van kinderen (van Beek, 2004a) is in de loop van 2004 is een speciaal op kinderen gericht formulier in gebruik genomen (zie bijlage 5). Vanaf de ingebruikname van dat formulier is de respons van kinderen toegenomen.

6.2 Informatie

Vooraf hebben de deelnemers contact gehad met de aanmelder en de Eigen-kracht coördinator. Het is de bedoeling dat de aanmelder het idee van de Eigen-kracht conferentie bij de deelnemers introduceert en de te bespreken vragen voorlegt. De Eigen-kracht coördinator bereidt vervolgens de Eigen-kracht conferentie voor. Er is de respondenten gevraagd naar hun behoefte aan informatie en in welke mate zij geïnformeerd zijn door respectievelijk de aanmelder en de Eigen-kracht coördinator.

6.2.1 Informatie door de Eigen-kracht coördinator

Van de deelnemers die deze vraag hebben beantwoord (N=532), vindt 94 % dat zij voldoende informatie van de Eigen-kracht coördinator hebben gekregen, 6 % vindt het onvoldoende en heeft iets gemist.

Informatie waar men behoefte aan heeft en die men heeft gekregen:

- het doel van de conferentie;
- de inhoud van de conferentie;
- de gang van zaken tijdens de conferentie;
- hoe problemen op te lossen;
- de manier van begeleiden;
- wat er van mij als familielid verwacht wordt;
- wat ik kan betekenen voor het kind en de familie;
- wie er bij een conferentie betrokken worden;
- plaats van de kinderen tijdens de conferentie;
- de locatie van de conferentie;
- de uitgangspunten van Eigen Kracht (achtergrondinformatie);
- de mogelijkheden voor de familie;
- tijdsduur;
- de datum;
- wat instanties kunnen doen;
- juridische en financiële zaken;
- wat er aan de hand is, de problematiek van kind, ouders, familie;
- ADHD;
- status (rechtskracht) van het plan;
- de uitvoering van het plan;
- wat er met de kinderen gaat gebeuren.

Het gaat om drie hoofdzaken. Allereerst is er behoefte aan informatie over de actuele situatie van het kind en ouders en de mogelijkheden voor hulp. Ten tweede wil men weten wat de gang van zaken is tijdens de Eigen-kracht conferentie en wat er van de deelnemers verwacht wordt. Ten derde heeft men behoefte aan praktische informatie over de datum, locatie en de deelnemers van de conferentie.

In de woorden van een viertal respondenten:

‘Ja, de hele gang van zaken op de conferentie zelf was goed uitgelegd.’

‘Wat PDDnos is en ADHD.’

'Ja. Wat precies te verwachten. Wat mijn bijdrage zou kunnen zijn. Hoe lang het ging duren.'

'Ja, ook weer na lang aandringen kregen wij informatie over de toestand waarin Don verkeert. En over het soort zogenaamde vrienden waar hij mee omgaat. De procedure werd juist uitgelegd. Ook de beperkingen werden aangegeven.'

Uit de toelichting van de deelnemers is ook op te maken welke middelen de Eigen-kracht coördinator gebruikt om hen te informeren. Dat is in de eerste plaats mondelinge overdracht in een gesprek, al dan niet telefonisch. Verder worden veelvuldig de folder(s) genoemd. Minder frequent noemt men het gebruik van e-mail. Sommige deelnemers schrijven dat zij graag de probleemstelling (vragen) van tevoren op papier hadden gehad.

Een beperkt aantal deelnemers (6 %) heeft niet de informatie gekregen waar men behoefte aan had. Sommigen hadden meer willen weten over de situatie en de voorgeschiedenis van het gezin waar het om draait. Ook zijn er respondenten die meer willen weten over wat er na de Eigen-kracht conferentie gaat gebeuren met de uitvoering van het plan.

Onderstaande opsomming omvat alle onderwerpen waarover men meer of beter geïnformeerd had willen worden.

- hoe een Eigen-kracht verloopt;
- actuele situatie van de kinderen;
- eerdere info over de probleemstelling;
- duidelijkere info over de probleemstelling;
- wat er goed gaat in het gezin;
- de voorgeschiedenis van de kinderen;
- wie er zouden zijn;
- wat er van mij verwacht werd;
- wat er met het plan gaat gebeuren.

'Graag had ik van tevoren de doelstelling, het probleem precies willen weten, zodat er al over nagedacht kon worden.'

'Handvatten hoe zo'n gesprek in te gaan. Wat is het hoofddoel, wat kun je doen? Ik vond de coördinator te vaag.'

'Ik miste het benoemen van de sterke punten en competenties van A en de kinderen bij de inleiding. Het ging vooral over wat niet goed liep. Jammer.'

'In de brief werd gesproken over 'familie'. Als vriendin van het gezin heb ik nog even telefonisch nagevraagd wat mijn plaats dan was tijdens de conferentie. In de foldertjes staat voldoende informatie.'

6.2.2 Informatie door de aanmelder

Naast de Eigen-kracht coördinator is de aanmelder een bron van informatie voor de deelnemers. Van de deelnemers die deze vraag hebben ingevuld (N=501) is 89 % van mening dat men voldoende is geïnformeerd door de aanmelder, 11 % vindt van niet.

Informatie waar men behoefte aan heeft en die men heeft gekregen:

- het doel van de conferentie;
- de situatie van het betrokken kind en gezin;
- randvoorwaarden voor het plan;
- ziektes en stoornissen;

- voorgeschiedenis;
- de uitgangspunten van Eigen Kracht;
- het nut van een Eigen-kracht conferentie;
- wat instanties kunnen doenⁱ;
- juridische positie van ouders en pleegouders;
- wat de hulpverlener doet in een Eigen-kracht conferentie;
- wat er van mij als familielid verwacht wordt;
- na de conferentie: uitvoering van het plan, nazorg, evaluatie en het vervolg bij mislukken.

De informatie waar men behoefte aan heeft, heeft een overlap met de informatie die men wil van de coördinator. Bij de coördinator ligt het accent echter op de conferentie zelf; van de aanmelder wil men vooral dingen weten over de achtergronden van kind en gezin, informatie over ziektes en stoornissen, de mogelijkheden van hulpverlenende instanties en over wat er na de conferentie gaat gebeuren.

'Ja, over pleeggezinnen en informatie over instellingen die met jeugdzorg te maken hebben. Daar werd goed over nagedacht en naar voren gebracht. En de jeugdzorg en de sociale dienst staan open voor ideeën en willen zoveel mogelijk moeite voor de jongens doen. Dat liep goed samen.'

'Ja, goede informatie over het gezin, situatie en wat er van ons verwacht wordt.'

'Ja, maar de informatie had wel korter en duidelijker geformuleerd moeten worden. Zat geen lijn in het verhaal.'

'Waarom al de maatregelen genomen zijn van Jeugdzorg.'

'Ja, de gang van zaken. De voortgang. Evaluatieafspraken.'

Informatie waar men behoefte aan heeft, maar die men niet van de aanmelder heeft gekregen:

- over wat instanties kunnen doen;
- probleemstelling onduidelijk;
- huidige situatie van het kind en gezin;
- positie van de voogd;
- voorgeschiedenis van de kinderen;
- wat te doen als het toch mis gaat.

'Nee, harde afspraken, toezeggingen, duidelijke termijnen ten aanzien van wachtlijsten enz.'

'Nee, hulpverlener nooit gesproken.'

'Nee, ik had behoefte aan het tonen van werkelijke inleving van de kant van de voogdes (de 3^e in korte tijd). Vond deze onvoldoende.'

'Nee, dame van jeugdzorg bleek onvolledig geïnformeerd door de school (blunder!). Bovendien deed zij voorkomen dat de Raad erbij betrokken zou raken als het in deze sessie niet goed zou gaan, terwijl ze notabene zelf zei dat er niets mis was met wat de ouder van de kinderen deed!'

ⁱ Instanties die hulp geven, bijvoorbeeld pleegzorg, bureau Jeugdzorg, psychiatrie, verslavingszorg, Raad voor de Kinderbescherming, AMK, buitenscholse opvang, GGZ, thuiszorg.

6.3 Meewerken aan een oplossing

Het is de bedoeling dat in de Eigen-kracht conferentie iedereen een bijdrage levert aan het maken van het plan. Dat kan zijn door hulp aan te bieden, maar zeker zo van belang is het meedenken en meewerken tijdens het besloten gedeelte als de familie 'onder ons' is. Om enigszins een beeld te krijgen van de betrokkenheid van de deelnemers bij het besluitvormingsproces, is hen gevraagd in hoeverre zij hebben kunnen vragen en zeggen wat zij wilden en of zij vinden dat ze hebben kunnen meewerken aan een oplossing.

6.3.1 Vragen

Op de vraag "Heeft u tijdens de Eigen-kracht conferentie kunnen *vragen* wat u wilde?" hebben 523 respondenten geantwoord. Van hen antwoordde 90 % met ja, 6 % met ten dele en 4 % met nee.

Positief vindt men:

- het verkrijgen van een antwoord;
- de ruimte die men kreeg om vragen te stellen;
- dat *iedereen* de ruimte kreeg om vragen te stellen;
- de tijd die er was om vragen te stellen;
- mogelijkheid alles op een rijtje te zetten;
- respect voor ieders mening;
- openheid, goede sfeer.

Negatief vindt men:

- houding hulpverlener;
- niet luisteren door andere aanwezigen;
- door elkaar praten van familieleden;
- niet aanwezig zijn van hulpverlener die vragen kon beantwoorden.

Uitspraken van respondenten die hun antwoord hebben toegelicht:

'Ten dele. Ik ervoer van de kant van de voogdes te weinig ruimte (en zelfs weerstand) wanneer ik trachtte te spreken. Werd te snel onderbroken en afgekapt. Waarom? Weerstand tegen het uiten van emotie en verdriet?'

'Ja, dat me vader geholpen moet worden.'

'Ja, ik kon mijn vragen stellen, maar ook mijn mening geven.'

'Ja, de personen die ik iets wilde vragen kon ik dat ook vragen. Als je met 13 mensen bent is het soms wel moeilijk, want af en toe werd er maar half antwoord gegeven en begon een ander zich ermee te bemoeien. Dan moest ik het later nogmaals vragen.'

'Nee, sommige vragen waren toch te moeilijk, omdat A en B erbij zaten.'

'Ik heb niet veel gevraagd. Meer geluisterd.'

6.3.2 Zeggen

Op de vraag “Heeft u tijdens de Eigen-kracht conferentie kunnen *zeggen* wat u wilde?” hebben 521 personen geantwoord. Van hen antwoordde 90 % met ja, 7 % met ten dele en 3 % met nee.

Positief vindt men:

- mogelijkheid om te kunnen zeggen wat men vindt;
- gericht op vinden van een oplossing;
- mogelijkheid om op elkaar te kunnen reageren;
- de leiding en voorzitterschap van het gesprek;
- voldoende tijd;
- luisteren naar elkaar;
- onder ons;
- dingen kunnen zeggen die niet eerder waren uitgesproken;
- respect voor elkaar;
- openheid.

Negatief vindt men:

- het rekening moeten houden met veel gevoeligheden;
- aanwezigheid bepaalde deelnemers;
- aanwezigheid bepaalde dominante deelnemers;
- teveel in bescherming nemen van personen;
- ontbreken van gespreksleider tijdens besloten deel;
- niet voldoende over de oorzaak gesproken;
- aanwezigheid van een klein kind;
- door elkaar gepraat.

Uitspraken van respondenten die hun antwoord hebben toegelicht:

‘Ja, wat mij dwars zat’

‘Ja, ik was blij dat ik ook iets kon vertellen over de geschiedenis. Hoe moeilijk ik het soms vind in onze familie. En hoe dat zijn weerslag heeft op X.’

‘Ten dele. Dit lag aan mezelf. Ik klapte dicht.’

‘Ja, puntjes die ik eerst voor me hield heb ik nu gezegd (bang om iemand te kwetsen denk ik). Het is beter alles eerlijk te zeggen. Je houdt iemand een spiegel voor.’

‘Ja, een gesprekscoördinator zou voor andere mensen een meerwaarde kunnen zijn tijdens de bijeenkomst’

6.3.3 Meewerken aan de oplossing

Op de vraag “Heeft u kunnen meewerken aan een oplossing?” hebben 514 respondenten geantwoord. Vijfenzeventig procent van hen zegt ja, 19 % ten dele en 6 % nee.

Positief vindt men:

- steun verlenen;
- samen plan maken;
- afspraken maken;
- gericht op de goede kanten;

- informatie kunnen geven;
- voorstellen kunnen doen;
- luisteren naar elkaar;
- gesprek kunnen leiden.

Negatief vindt men:

- niet voldoende geluisterd naar inbreng;
- twijfels over uitvoering in de praktijk (haalbaarheid).

Een deel van de respondenten heeft de vraag opgevat als een vraag naar het resultaat 'heeft u hulp aangeboden die in het plan staat'. Anderen antwoorden meer vanuit hun bijdrage aan het proces van het maken van het plan.

Uitspraken van respondenten die hun antwoord hebben toegelicht:

'Nee, geen praktische hulp, omdat we te veraf wonen. Wel aanbod gedaan om M mee te laten gaan op vakantie'

'Ten dele, we hebben dat natuurlijk met elkaar gedaan'

'Ten dele, weer proberen om meer langs te gaan en wat vaker te bellen'

'Ja, ik ben een van de hoofdacteurs. Anderen hebben ook dingen aangedragen.'

'Ja, door structuur aan te brengen in de voorstellen en discussies en ook door eigen voorstel in te brengen.'

6.4 Waardering Eigen-kracht conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk over de conferentie als geheel, is hen gevraagd een rapportcijfer te geven. De cijfers die gegeven zijn variëren tussen de 1 en 10. In totaal geeft 93 % van de respondenten een voldoende: een zes of hoger.

Gemiddeld geven de respondenten een 7,6 als rapportcijfer (N=590).

De kinderen waarderen de conferentie lager dan de volwassenen. Zij geven gemiddeld een 6,6 voor de conferentie (N=65). Zij geven in totaal 6 onvoldoendes (9 %)

Positieve elementen die in de beoordeling een rol spelen:

- duidelijk doel;
- goede informatie gekregen;
- goed verzorgd;
- betrokkenen gesteund;
- goede begeleiding van coördinator;
- doeltreffendheid methode;
- goed plan tot stand gekomen;
- uitleg van coördinator;
- aanwezigheid van veel familie;
- aanwezigheid van hulpverleners;
- verantwoordelijkheid wordt bij de familie gelegd;

- alles uitgesproken;
- genoeg pauzes;
- inzet van iedereen;
- goede sfeer.

Negatieve elementen die in de beoordeling een rol spelen:

- afwezigheid gespreksleiding in besloten deel;
- hulpverlening schiet tekort;
- aanwezigheid van kinderen;
- sommige deelnemers waren onvoldoende geïnformeerd;
- twijfels over uitvoering plan;
- te ver van de werkelijkheid af;
- afwezigheid professionals in besloten tijd;
- tijdsduur (te lang);
- tijdsduur (te kort);
- opvang kinderen kon beter;
- sommigen moesten eerder weg;
- rommelig.

De volgende citaten geven weer hoe de deelnemers tot hun oordeel kwamen:

'Het was saaaaaaaai, maar het had erg veel nut.' (cijfer: 3)

'Omdat nog niet iedereen uitgepraat was. We moeten nog veel meer praten.' (cijfer 5)

'Ik heb niet het gevoel dat er speciaal een conferentie nodig was om tot deze oplossing te komen. Ik vond het ook erg jammer dat de professionele hulpverlening het tweede gedeelte er niet bij was en dat ook de meester en de juf hadden er bij moeten blijven. Misschien dat die in het gesprek nog met een oplossing hadden kunnen komen.' (cijfer: 6)

'Omdat ik het wel goed vond gaan. Alleen er was géén pooltafel' (cijfer 7)

'Omdat ik het gevoel heb dat alles nu beter zal gaan met L en M en alles is duidelijker geworden' (cijfer 8)

'Ik vond het gezellig' (cijfer 9)

'Goede begeleiding van de coördinator. Er is over dingen gesproken die zonder Eigen Kracht niet gezegd zouden zijn...nooit!' (cijfer 9)

6.5 Waardering plan

Het na te streven resultaat van een Eigen-kracht conferentie is een veilig plan voor de kinderen waarover zorgen bestaan. Om een indruk te krijgen van de waardering van het door de familie zelf gemaakte plan, is de deelnemers gevraagd ook voor dit onderdeel een rapportcijfer te geven. Dit is door het overgrote deel gedaan (N=575).

Het gemiddelde rapportcijfer dat voor het plan wordt gegeven is 7,7. De cijfers variëren van 1 tot 10. In totaal geeft 94 % een 6 of hoger.

De kinderen waarderen het plan hoger dan de volwassenen. Zij geven gemiddeld een 8,5 voor het plan (N=63). Slechts één kind geeft een vijf, de rest hoger.

Over het algemeen is men enthousiast over het plan en hoe het tot stand gekomen is. In de toelichting op het cijfer worden veel opmerkingen gemaakt over de uitvoering van het plan. Deze variëren van scepsis tot het volste vertrouwen in de uitvoering. Duidelijk is dat de respondenten het maken van het plan als stap één zien, maar dat de uitvoering van het plan volgens hen pas echt bepaalt of het plan geslaagd is.

Positieve elementen die in de beoordeling van het plan een rol spelen:

- de beste oplossing
- goed plan;
- compleet plan;
- uitvoerbaar plan;
- zélf gemaakt door familie;
- goed compromis;
- kind staat centraal in plan;
- vertrouwen in elkaar;
- hoopvol;
- duidelijk;
- plan gaat ook in op oorzaken;
- ook plan B gemaakt voor als het niet gaat;
- eigen mening komt in plan terug;
- iedereen is tevreden over plan;
- geen beslissingen door buitenstaanders.

Negatieve elementen die in de beoordeling van het plan een rol spelen

- vaag plan;
- te gedetailleerd;
- oorzaken worden niet weggenomen;
- teveel korte termijn;
- uitkomst teleurstellend;
- twijfel of iedereen er zich aan houdt (wil);
- twijfel aan kans van slagen;
- controle niet vastgelegd;
- niet iedereen mee eens;
- plan is (nog) niet volledig.

De volgende citaten geven weer hoe de deelnemers tot hun beoordeling kwamen:

Je kan niet in 1 avond problemen op papier zetten. Dit probleem speelt al tien jaar' (cijfer: 4)

'Ik vraag me af of iedereen wel volhoudt wat er afgesproken is' (cijfer: 6)

'Het is helemaal niet leuk, maar wel goed' (cijfer: 6)

Plan is in principe goed en haalbaar. Zwakke plekken zijn de wachtlijsten, indicatietwijfels en bureaucratie van de hulpverlening.' (cijfer: 7)

'Ik vind het plan op zich goed, maar theorie en praktijk zijn er 2' (cijfer: 7)

'Erg leuk dat een nichtje contact gaat onderhouden met E. De video-hometraining is eigenlijk simpeler dan gesprekken bij de Meren.' (cijfer 8)

'Het plan is heel volledig en het geeft mij het veilige gevoel een stevig vangnet onder me te hebben. Het is fijn dat er alleen bekende mensen bij betrokken zijn, geen vreemde hulpverleners. (cijfer: 10)

'Ik vind het leuk dat Johnny een keer komt logeren' (cijfer 10)

6.6 Waardering coördinator

De Eigen-kracht coördinator is degene die de deelnemers bij elkaar brengt en de conferentie faciliteert. Hoe kijken de deelnemers aan de Eigen-kracht conferenties aan tegen deze persoon? Om hier achter te komen is hen gevraagd ook hiervoor een rapportcijfer te geven.

Het gemiddelde rapportcijfer (N=583) dat de deelnemers geven is een 8,1. Het hoogste cijfer dat gegeven is, is een 10. Het laagste cijfer een 1. 98 % geeft een 6 of hoger.

De kinderen delen slechts 2 onvoldoendes uit en geven de coördinator gemiddeld een 8,5 (N=64). Opvallend is dat de cijfers 2, 3, 4 en 6 niet voorkomen.

Zowel de houding als de vaardigheden van de coördinator worden geprezen. Zijn of haar neutraliteit, organisatie- en doorzettingsvermogen en manier van omgaan met alle deelnemers worden veelvuldig geprezen. De negatieve elementen in de beoordeling zijn zaken die slechts door een of twee deelnemers genoemd worden.

Positieve elementen in de beoordeling van de coördinator zijn:

- enthousiast;
- respectvol;
- neutraal/objectief;
- kan goed omgaan met kinderen;
- professioneel;
- kan goede sfeer scheppen;
- aanwezig, maar niet dominant;
- hulpvaardig;
- doet zijn/haar best;
- goed in organiseren;
- kan goede toelichting geven;
- duidelijk;
- flexibel;
- kan goed luisteren;
- open;
- betrokken;
- belangstellend;
- vriendelijk;
- integer;
- lief;
- resoluut/standvastig;
- positief ingesteld;
- rustig;

- bereidwillig om vragen te beantwoorden;
- goede uitstraling;
- doorzettingsvermogen;
- geduldig.

Negatieve elementen in de beoordeling van de coördinator zijn:

- onzeker;
- te lang van stof;
- vaag;
- onsamenhangend;
- slordig en rommelig met adressen, telefoonnummers e.d.;
- had meer contact met de kinderen moeten zoeken.

De volgende citaten geven weer hoe de deelnemers tot hun beoordeling kwamen:

'1, raar trutje. Wil bij het begin ons al wegsturen'

'6, voorbereiding en organisatie waren goed. Eigen Kracht zou ook een goede informatieverstrekking door deskundigen moeten kunnen waarborgen.'

'7, het is prettig als er ook iets positiefs gezegd wordt. Niet alleen negatieve dingen, maar ook positieve.'

'7, een 8 voor algemene optreden. Een 6 voor postcodes en telefoonnummers.'

'7/8, Ze is daadkrachtig, haar inzet is 110%. Kan soms echter warrig zijn, omdat ze probeert haar woorden zorgvuldig te wikken en te wegen. Waardoor soms niet meer een samenhangend geheel.'

'8, rustig, vriendelijk persoon met tegen de verdrukking in een positieve overtuigingskracht'

'8, integer, niet overheersend, heeft een natuurlijke manier van mensen samenbrengen'

'9, omdat ik van haar geen enkel moment het gevoel heb gekregen dat ze "weer zo'n stoffige ambtenaar" is. Ze heeft alles perfect geregeld, is zeer correct en geïnteresseerd en ze luistert goed.'

'10, want ze hielp mee voor de kinderen'

6.7 Overige opmerkingen en suggesties

De vragenlijst is besloten met de vraag of de deelnemers nog opmerkingen of suggesties hebben. Tweehonderdzes personen, dat is eenderde van de respondenten, maken gebruik van deze mogelijkheid. Onderstaande opsomming omvat de geplaatste opmerkingen in willekeurige volgorde:

Suggesties en inhoudelijke opmerkingen:

- contacten met familie toegenomen;
- van tevoren meer de opties van de deelnemers voor het plan inventariseren;
- tijd tussen conferentie en aanmelding zo kort mogelijk;

- gezin steunen in tijde tussen aanmelding en conferentie;
- er staat te vaak 'waarom?' in het tevredenheidsformulier;
- dit had jaren eerder moeten;
- coördinator kan bloemen aan de deelnemers beter zelf uitdelen;
- coördinator moet niet vanaf een blaadje voorlezen;
- coördinator moet hard(er) praten;
- niet te lange voorbereidingsgesprekken;
- minder wachtlijsten in de jeugdzorg;
- minder bureaucratie in de jeugdzorg;
- meer verdiepen in de situatie;
- neutrale gespreksleider in het gedeelte waar de familie alleen is;
- locatie had wat centraler gekund;
- moeilijk om mee te maken voor kinderen;
- was meer overleg met school nodig;
- conferentie doordeweeks in plaats van in het weekend;
- stem van de kinderen duidelijker, misschien door opdracht of spel?;
- Eigen Kracht eerder inzetten;
- noodplaatsing regelen voor het geval de conferentie uit de hand loopt;
- vervolg na een jaar?;
- hopelijk gaat het werken;
- te vermoeiend;
- niet teveel hulpverleners anders duurt het te lang;
- pittige aangelegenheid;
- liever korter of meer pauzes;
- meer speelgoed;
- kinderen duidelijker rol geven;
- folder nodig voor jonge kinderen;
- locatie waar geëmotioneerde mensen even de gang op kunnen zonder bekenden tegen te komen;
- goed, maar hele verantwoording voor een familie;
- ter plekke oppas voor de kinderen?;
- te gehaast einde, dan beter een 2^e bijeenkomst;
- aan begin zeggen dat er op gelet wordt dat iedereen zijn zegje kan doen;
- eerst rondje hart luchten en dan oplossingen zoeken;
- manier van uit elkaar gaan in de gaten houden;
- van tevoren schriftelijke toelichting;
- meer uitgaan van bescherming van kind;
- betere stoelen en tafels;
- ook buitenspeelmogelijkheden;
- meer to the point in het eerste deel;
- duidelijkheid over juridisch kader belangrijk;
- begeleiding op achtergrond aanwezig 'voor het geval dat'?;
- potentiële pleegouders vooraf beter informeren;
- meer handvatten voor hulp;
- meer voorinformatie over wat er speelt in het gezin.

Uitingen van (on)tevredenheid:

- ga zo door!
- bedankt;
- indrukwekkend;

- het was leuk;
- goed initiatief;
- veel goddelijke zegen;
- vragen niet voldoende beantwoord in het plan;
- wat een sufheid van de jeugdzorgmevrouw!;
- voogd nam geen initiatief;
- eten en drinken was lekker;
- prima ervaring voor het kind;
- prima rustige locatie;
- goede methodiek;
- goede organisatie;
- snelheid waarmee alles geregeld werd is positief punt.

Tot slot nog een aantal hartenkreten en meningen van leden van familie en sociaal netwerk:

'Ik vind het leuk om een neef erbij te hebben'

'Het heeft me in algemeenheid verbaasd dat ergens in oktober 2003 wordt vastgelegd dat er hulp nodig is, er een jaar wachtlijst is voor die echte hulp en het ook nog 4 maanden duurt dat Eigen Kracht wordt geregeld.'

'We zijn wel gekomen tot stut en steun, maar waarschijnlijk niet tot datgene wat werkelijk nodig is en dat geeft nog een onveilig gevoel'

'Slechte zaak dat kinderen (pubers) erbij zijn, wanneer het om de moeder gaat die ondersteund moet worden. Ik heb de zoon uitdrukkelijk thuis gehouden (als pleegmoeder) en ben blij dat dit debacle hem bespaard is gebleven. Ik wens niet meer deel te nemen aan Eigen Kracht.'

'Het lijkt me in sommige gevallen toch beter als er een begeleiding op de achtergrond aanwezig is om zo nodig in te kunnen grijpen als mensen zich niet aan de code van de voorafgemaakte afspraken houden in verband met ergernissen over en weer.'

'Ik vind het een geweldige manier om met problemen om te gaan. Juist het naar buiten brengen van problemen, bij mensen die je kent, werkt erg bevrijdend.'

'Ik vond het erg leuk dat al deze mensen voor mij en mijn moeder en mijn broertje zijn gekomen.'

'Fijn dat we konden helpen!'

'Ten opzichte van Eigen Kracht geen suggesties. Ten opzichte van de hulpverlening: stop bureaucratie en het afschuifstelsel. Jeugdhulpverlening moet kortere lijnen uitzetten en daadkrachtig en duidelijk zijn.'

'Waarom wordt er niet vaker eerst met de familie over zaken overlegd?'

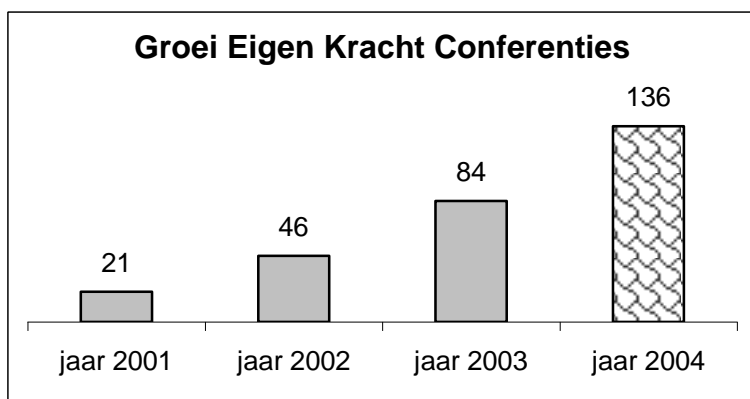

7 Samenvatting en conclusies

7.1 Inleiding

In Nederland werden de eerste Eigen-kracht conferenties in 2001 gehouden. Sindsdien neemt het aantal jaarlijks toe.

N= 287

Dit rapport doet verslag van de jaarcijfers 2004 van Eigen Kracht. Eigen Kracht is een besluitvormingsmodel dat de verantwoordelijkheid voor het maken van een hulpplan legt bij de direct betrokkenen (familie en sociaal netwerk).

In deze jaarcijfers wordt beschreven wat in 2004 de feitelijke gegevens rond aanmeldgedrag zijn, hoeveel Eigen-kracht conferenties er zijn gehouden en wat de resultaten en gang van zaken tijdens de conferenties zijn. De uitkomsten van de tevredenheidsenquêtes onder aanmelders en deelnemers uit familie en netwerk zijn tevens in dit verslag opgenomen

In 2004 werden in totaal 136 zaken afgerond. Het onderzoek omvat deze 136 zaken, afkomstig uit de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Holland (Amsterdam en Gooi) en Zuid-Holland. Het onderzoek heeft plaatsgevonden door bestudering van schriftelijke bronnen.

Informatie over de feitelijke gegevens zijn verkregen bij de Eigen-kracht coördinatoren. Zij hebben daartoe een registratieformulier met open en gesloten vragen ingevuld.

De gegevens over de tevredenheid zijn verkregen uit een tevredenheidsenquête onder de deelnemers aan de Eigen-kracht conferentie.

Er heeft geen selectie van zaken plaatsgevonden. Alle 136 afgeronde zaken zijn bestudeerd. De uitkomsten geven derhalve een representatief beeld van de zaken in 2004. Dit geldt ook voor de tevredenheidsenquêtes. De respons onder aanmelders bedroeg 89 %, die van leden van familie en netwerk 86 %.

7.2 Aanmeldgedrag

In 2004 zijn er 138 nieuwe zaken bij Eigen Kracht aangemeld. De aanmeldingen konden meteen in behandeling genomen worden; er waren geen wachtlijsten.

Van de in 2004 afgeronde zaken, zijn professionals verreweg de meeste aanmelders. Slechts drie maal werd een zaak aangemeld door een lid van familie of netwerk. Het grootste deel (71 %) van de aanmelders werkt bij een bureau Jeugdzorg. Van deze aanmeldingen is 52 % afkomstig van de vrijwillige hulpverlening van het bureau Jeugdzorg, de rest van de afdeling jeugdbescherming. Overige aanmelders zijn hulpverleners van ondermeer de raad voor de kinderscherming en het AMK, de Vrouwenopvang en de gezondheidszorg.

Aanmelders zetten Eigen Kracht het meest in bij gezinnen die al langer hulpverlening krijgen. Slechts een op de vier gezinnen krijgt een Eigen-kracht conferentie aangeboden in het eerste jaar dat zij met hulpverlening te maken hebben.

De aanmelders noemen gedragsproblemen van het kind, pedagogische onmacht/verwaarlozing, dood/ziekte van ouders of kind en echtscheidingsperikelen als meest voorkomende problematieken. Verder komen voor: overbelasting ouders, psychiatrische problematiek ouders, huiselijk geweld, financiële en huisvestingsproblemen en ouders met een verstandelijke beperking.

De aanmelder wil dat familie en netwerk een plan maakt over gemiddeld 1,5 kwesties. Meestal moeten afspraken gemaakt worden over de opvoeding van het kind en waar het kind moet wonen. Circa dertig procent van de kinderen voor wie de Eigen-kracht conferentie gevraagd wordt, is op dat moment uit huis geplaatst.

Per aanmelding gaat het gemiddeld om meer dan één kind (1,8). Zes op de tien kinderen zijn in de leeftijd van 0-12 jaar, de rest is ouder. Het zijn meer jongens (56 %) dan meisjes. Veertig procent van de kinderen heeft minimaal één ouder die buiten Nederland geboren is. Meest voorkomende niet-Nederlandse achtergrond is Surinaams.

In de voorbereiding van en tijdens de Eigen-kracht conferentie werken aanmelder en Eigen-kracht coördinator samen. Beiden zijn over het algemeen tevreden over deze samenwerking. De aanmelder beoordeelt de samenwerking met de coördinator met een 8,2. De Eigen-kracht coördinator beoordeelt de samenwerking met de aanmelder gemiddeld met een 7,5.

7.3 Resultaat en verloop Eigen-kracht conferentie

Wanneer gezinnen een Eigen-kracht conferentie wordt voorgesteld, stemmen de meeste daarmee in. Bij 70 % van de onderzochte zaken leidde het contact met de Eigen-kracht coördinator tot een conferentie; familie en bekenden kwamen bij elkaar om samen een plan te maken.

In 30 % van de zaken waar een Eigen-kracht coördinator aan het werk ging, kwam het niet tot een conferentie. Meest voorkomende reden is dat ouders en/of het kind niet willen. Daarnaast komt voor dat de familie in de voorbereidingstijd zelf tot een plan kwam zonder nog een officiële conferentie nodig te hebben of door wijziging van de omstandigheden de conferentie-vraag niet meer van toepassing was.

Van de 136 zaken die in 2004 werden afgerond, kwam het 95 maal tot een Eigen-kracht conferentie. 65 % wordt binnen twee maanden gerealiseerd; 87 % binnen drie maanden.

Het merendeel van de mensen die gevraagd worden om mee te doen met een Eigen-kracht conferentie, neemt de uitnodiging aan. Gemiddeld nemen 14,8 personen deel aan een Eigen-kracht conferentie. Van hen is 65 % familie, 17 % lid van het sociaal netwerk en 18 % professional.

Per conferentie waren gemiddeld 2,1 personen wel uitgenodigd maar om uiteenlopende redenen niet aanwezig. Soms (0,3 persoon per conferentie) besluit een Eigen-kracht coördinator dat iemand niet welkom is op de conferentie. Reden hiervoor kan ondermeer zijn dat zij de veiligheid van andere deelnemers in gevaar kunnen brengen of een straatverbod.

De families kiezen er zelden voor om in een hulpverleningsinstelling bij elkaar te komen. Hun voorkeur gaat uit naar een voor hen bekend 'gezellig' wijk- of kerkgebouw, liefst goed bereikbaar. Circa de helft van de Eigen-kracht conferenties wordt op een doordeweekse dag gehouden, de rest in het weekend. De meeste bijeenkomsten zijn overdag.

Vijfenzestig procent van de Eigen-kracht conferenties neemt 1 tot 5 uur in beslag, de rest langer. De meeste families gebruiken hiervan gemiddeld 1 tot 3 uur voor de besloten tijd.

In 90 zaken (95 %) slaagden familie en netwerk er in om het in één bijeenkomst eens te worden over een plan, en in drie situaties (3 %) was een tweede bijeenkomst nodig om dit resultaat te bereiken. Al deze plannen werden door de aanmelder als veilig voor het kind beoordeeld en als zodanig geaccepteerd als uitgangspunt voor verdere hulpverlening. 86 % van de plannen bevat een afspraak over een evaluatiemoment.

7.4 Vergelijking zaken wel en niet Eigen-kracht conferentie

Van de 136 afgeronde zaken, kwam het 95 maal tot een Eigen-kracht conferentie, 41 maal niet. Als we de zaken die wel tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid op hoofdzaken vergelijken met de zaken die in de voorbereiding zijn gestaakt, valt het volgende op.

Bij beide groepen is het bureau Jeugdzorg de grootste aanmelder. Bij de zaken die wel tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid, is het bureau Jeugdzorg vaker (15 %) de aanmelder dan bij zaken waarbij het niet tot een conferentie komt.

Het percentage gezinnen dat Eigen-kracht in het eerste jaar van de hulpverlening krijgt aangeboden is gelijk. Bij zaken die wel tot een Eigen-kracht conferentie leiden, komen in vergelijking met de andere groep, meer gezinnen voor die 1-5 jaar hulpverlening hebben en iets minder gezinnen die meer dan 5 jaar hulp hebben.

Bij beide groepen worden gedragsproblemen het meest genoemd als achtergrondproblematiek. Bij zaken die wel tot een conferentie leiden, komen daarna dood/ziekte ouders/verzorgers en pedagogische onmacht/verwaarlozing van het kind. Bij zaken die niet tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid zijn dit huiselijk geweld en pedagogische onmacht/verwaarlozing van het kind.

Bij zaken die wel tot een conferentie hebben geleid, gaan de vragen het meest over respectievelijk opvoeding, wonen en omgangsregeling. Bij zaken die niet tot een conferentie hebben geleid is opvoeding ook de belangrijkste vraag. Daarna gevolgd door respectievelijk omgangsregeling en wonen.

Het gemiddeld aantal kinderen per verwijzing ligt bij de zaken die tot een conferentie leidden iets hoger. De leeftijden van de kinderen zijn nagenoeg gelijk. Zo ook de verblijfplaats van de kinderen bij verwijzing naar Eigen Kracht. Het percentage jongens is iets hoger bij de zaken die

niet tot een Eigen-kracht conferentie hebben geleid. Bij deze groep is ook het aantal kinderen met een niet-Nederlandse achtergrond hoger.

7.5 Tevredenheid aanmelders

Aanmelders zijn in meerderheid tevreden over de Eigen-kracht conferentie. Zij waarderen de bijeenkomst zelf gemiddeld met een 7,8. Er is tevredenheid over de uitkomst, de medewerking en inzet van de familie, de gang van zaken en de samenwerking met de Eigen-kracht coördinator.

Het resultaat van de conferentie -het plan- geven zij gemiddeld een 7,2. Deze ruime voldoende strookt met het feit dat de aanmelders de plannen van de families als veilig en wettig hebben geaccepteerd. Bij het geven van het rapportcijfer hebben de aanmelders vooral gelet op de duidelijkheid, haalbaarheid en volledigheid van het plan. Ook vinden zij de inbreng en medewerking van de familie aan het proces van besluitvorming belangrijk.

Van de aanmelders vindt 91 % dat zij voldoende zijn geïnformeerd door de Eigen-kracht coördinator. De informatie waar zij het meest behoefte aan hebben, betreft hun eigen rol en inbreng tijdens de voorbereidingsperiode en de conferentie zelf. Daarnaast willen zij geïnformeerd worden over de gang van zaken tijdens de bijeenkomst. Ook is er interesse in wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt.

De Eigen-kracht coördinator krijgt het hoogste gemiddelde rapportcijfer: een 8,2. De aanmelders letten in hun beoordeling op het verloop van de samenwerking, de bereikbaarheid, houding en vaardigheden van de coördinator en diens organisatievermogen.

Met de Eigen-kracht regiomanager hebben de meeste aanmelders alleen in het begin te maken op het moment dat zij een zaak bij Eigen Kracht aanmelden. De regio-manager wordt gemiddeld met een 7,6 gewaardeerd. Bij het bepalen van dit cijfer speelt de bereikbaarheid van de regio-manager een rol, de verstrekking van informatie, diens houding en het feit dat er snel gestart kon worden door de inschakeling van een Eigen-kracht coördinator (geen wachtlijst).

7.6 Tevredenheid deelnemers uit familie en netwerk

De aanwezige deelnemers uit familie en netwerk zijn voornamelijk ooms en tantes, ouders, vrienden en grootouders. Elf procent van de personen die een tevredenheidsenquête hebben ingestuurd, is minderjarig.

Gemiddeld wordt de Eigen-kracht conferentie als geheel met een 7,5 gewaardeerd. Bij de beoordeling van de conferentie letten de deelnemers ondermeer op de sfeer, de kwaliteit van de informatie, de aanwezigheid van familie en hulpverleners, de uitkomst (plan) en de haalbaarheid van de uitkomst.

Kinderen waarderen de conferentie lager^j dan volwassenen. Zij geven een 6,6^k.

^j Er is geen onderzoek gedaan naar de achtergronden van de verschillen in tevredenheid tussen kinderen en volwassenen. Dit zal wel het geval zijn bij de jaarcijfers 2005.

De deelnemers is ook gevraagd het plan apart een cijfer te geven; dit is gemiddeld een 7,7. Men let vooral op de kwaliteit (compleet, duidelijk, kind centraal) en de haalbaarheid van het plan. Ook vindt men het proces van de besluitvorming belangrijk (iedereen tevreden, goed compromis, vertrouwen, zelf door familie bedacht).

Kinderen waarderen het plan hoger dan volwassenen. Zij geven een 8,5.

De deelnemers zijn over het algemeen tevreden over de mogelijkheden om deel te kunnen nemen aan het besluitvormingsproces. Tijdens de conferentie heeft 90 % voldoende kunnen vragen en evenveel deelnemers voldoende kunnen zeggen. Daarnaast vindt slechts 6 % dat zij niet actief mee te heeft kunnen doen. 75 % vindt dat zij geheel hebben kunnen meewerken, 19 % dat zij dit ten dele heeft kunnen doen.

Net als de aanmelders hebben de leden van familie en netwerk behoefte aan informatie. Allereerst willen zij dingen weten over de actuele situatie van kind en ouders en de mogelijkheden voor hulp. Daarnaast wil men geïnformeerd worden over de gang van zaken tijdens de Eigen-kracht conferentie en praktische informatie over de datum, locatie en deelnemers van de conferentie. Ook is men geïnteresseerd in de uitgangspunten van Eigen Kracht.

94 % van de deelnemers vindt dat zij voldoende geïnformeerd is door Eigen-kracht coördinator. 89 % is van mening voldoende geïnformeerd te zijn door de aanmelder. Bij de informatie die men van de coördinator verwacht ligt het accent op de conferentie zelf en de voorliggende vragen. Van de aanmelder verwacht men meer te weten te komen over de achtergronden van het gezin, ziektes en stoornissen en de mogelijkheden van hulpverlenende instanties.

De deelnemers zijn tevreden over de Eigen-kracht coördinatoren; zij waarderen de coördinator gemiddeld met een 8,1. Zij hechten ondermeer aan hun enthousiasme, doorzettingsvermogen, neutraliteit, organisatiekwaliteiten en positieve instelling.

Kinderen waarderen de coördinator hoger dan volwassenen. Zij geven een 8,5.

---

^k Er is een verschil met het tevredenheidscijfer uit eerder kwalitatief onderzoek (van Beek, 2004a). Kinderen vonden de Eigen-kracht conferentie lang en zwaar, maar waardeerden de bijeenkomst overall met een 8,1. Vermoedelijk speelt het tijdstip van invullen een rol. De helft van de tevredenheidsquêtes werden meteen na afloop van de EKC ingevuld, op een moment dat de kinderen moe waren van de lange zit. De interviews uit het kwalitatief onderzoek werden enige weken na de conferentie gehouden.

Literatuurlijst

Beek, F. van (2003a). *Eigen Kracht volgens plan? Onderzoek naar de plannen en follow-up van de Eigen-kracht conferenties* (deelrapport 2). Voorhout: OKS/WESP.

Beek, F. van (2003b). *Eigen Kracht conferenties. De eerste ervaringen in Nederland*. Voorhout:: WESP.

Beek, F. van (2004a). *Het gaat toch over mijn toekomst? Onderzoek naar de mening van kinderen en jongeren over Eigen-kracht conferenties*. Voorhout: WESP.

Beek, F. van (2004b). *Eigen-kracht conferenties. Jaarcijfers 2003*. Voorhout: WESP

Beek, F. van en Gramberg, P (2003). *Is dit de toekomst van de jeugdzorg? Onderzoek naar de tevredenheid van de (volwassen) deelnemers van Eigen-kracht conferenties* (deelrapport 4). Voorhout: OKSWESP.

Best denkbare plannen. Projectplan Eigen Kracht in Overijssel 2004 (2003). Zwolle: projectgroep Eigen Kracht Overijssel.

Budford, G., Merkel-Hoguin, L., Nixon, P. (2003). *Learning with families: A Synopsis of FGDM research and evaluation in Child Welfare*. In: Promising results, potential new directions: International FGDM research and evaluation in Child Welfare (page 2-11). Englewood (USA): American Humane.

Joanknecht, L. (2003). *Wettelijke positie cliënt cruciaal voor toekomst jeugdzorg*. Recht van burgers hoort in Wet op de jeugdzorg. In: Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg 3, pagina's 132-139.

Pagée, R. van (2001). *De Eigen-kracht conferentie*. De shift van hulpverlening naar dienstverlening. In: Nederlands Tijdschrift Jeugdzorg 3, pagina's 154-162.

Pagée, R. van (redactie) (2003). *Eigen Kracht. Family Group Conference in Nederland*. Van model naar invoering. Amsterdam: SWP.

Portengen, R. (2002) *Dichter bij huis. Netwerkleegzorg in Nederland*. Utrecht: NIZW/Trillium.

Projectvoorstel Eigen-kracht conferentie. Familie beslist zelf over hulpverlening. (2000) Voorhout: